

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

De instelling van een verplicht licentiesysteem inzake atoombrevetten

Het Verdrag, ondertekend te Rome op 25 maart 1957, hetwelk de «Europese Gemeenschap voor Kernenergie» instelde, beter gekend onder de naam van Euratom, laat ons kennen onder welke voorwaarden de vergunning voor verplichte licenties zal mogen vereist worden inzake uitvindingen en brevetten.

Vernieuwing in de wetgeving met betrekking op de brevetten : voortaan is een uitvinder die een ontdekking doet niet alleen meester van deze. Een internationaal organisme mag, niet alleen er kennis van nemen en haar gebruiken ten zijne voordele, maar eveneens aan derden de inhoud van een aanvraag tot brevet mededelen. En deze derden hierdoor begunstigd, zullen op hun beurt deze ontdekking voor hun eigen rekening kunnen benutten.

Deze nieuwe rechtnoties vervatten zeer interessante problemen. Gaat het hier inderdaad niet om een zware aanslag op de individuele vrijheid ? Zouden deze beslissingen het wetenschappelijk onderzoek niet stuiten door aan de geleerden alle monopolie te onttrekken over hun werk ?

Verbieden de fundamentele wetten of grondwetten van sommige staten zulkdanige intellectuele onteigening niet ? Heeft de drager van een brevet dan geen recht meer op een schadeloosstelling voor het verlies dat hij lijdt ?

Om bij machte te zijn een antwoord te geven op deze vragen, stellen wij ons voor de Europese en de Amerikaanse wetteksten, daarover handelend, te vergelijken en te bestuderen.

Men dient zich vooreerst te richten tot de Amerikaanse wetgeving, vermits ze de eerste reglementering ter wereld uitmaakt omtrent het gebruik der atoomenergie en der brevetten daaromtrent.

Het actueel in voege zijnde grondbeginsel in de Verenigde Staten is de verplichting voor eenieder die een ontdekking doet er kennis van te geven binnen de negentig dagen aan de Commissie voor Kernenergie, voorzover deze ontdekking betrekking heeft op de productie of het gebruik dezer energie, of nog, in betrekking is met het gebruik van deze energie in de zogenaamde atoomwapens.

Herinneren wij ons dat de wet van 1941 *verhinderde* een brevet toe te staan voor de ontdekking betreffende zowel de productie van fissiebel materiaal als voor het gebruik ervan in de vervaardiging van atoomwapens.

De wet van 1954 heeft deze strengheid wat verminderd en voortaan mogen de ontdekkingen in betrekking met de productie van fissiebel materiaal gebrevetteerd worden.

Maar deze zelfde wet heeft, onder zekere opzichten, het regiem behouden van de verplichte licentie, waarvan het principe reeds te vinden was in de «Atomic Energy Act» van 1946, die de Commissie voor Kernenergie instelde (A.E.C.).

Dit systeem voorziet dat de A.E.C. mag toelaten aan derden kennis te nemen van een brevet, voor zover het voor een pacifiek gebruik is der kernenergie, en dit brevet te gebruiken. Ze zal natuurlijk deze brevetten ook zelf mogen gebruiken.

Werkelijk gaat het hier over een systeem dat buiten alle traditionele wetgeving in zake brevetten komt te staan, en hetwelk, op eerste zicht, wel een aanslag lijkt op het onschendbaar intellectueel eigendomsrecht over het uitgevondene en zijn uitbating.

Nochtans er zijn zeer strikte voorwaarden voorzien voor de toekenning van dergelijke licenties.

Volgens de wet van 1946 had de A.E.C. de *verplichting* een brevet het cachet te geven van «algemeen nut» (it shall be the duty of the Commission to declare any patent to be affected with the public interest...), wanneer :

- 1) het betrekking had met een ontdekking van essentieel belang voor het gebruik van fissiebel materiaal, of van atoomenergie;
- 2) de toe te stane licentie nodig was tot het bereiken van de doeleinden der wet.

De wetgeving van 1954 heeft deze voorwaarden nog versterkt :

- door een *beperking in de tijd* : ze zal slechts van toepassing zijn op de brevetten welke genomen worden vóór één september 1959;
 - door een *vermindering van het grondbeginsel* : de A.E.C. heeft niet meer de verplichting een brevet van «algemeen nut» te verklaren, maar ze heeft enkel de *mogelijkheid* dit te doen en dit wanneer :
 - a) de uitvinding waarvan kwestie van primordiaal belang is voor de productie en het gebruik der speciale materiën of der kernenergie;
 - b) de verplichte licentie van vitaal belang is voor het bereiken der doeleinden der wet.
- Daarenboven, om deze licentie te bekomen dient

men aktueel de aanvraag te doen bij middel van een rekwest dat aan zeer formalistische regels gehouden is : enkwest, onderhoor van de eigenaar van het brevet, onderzoek omtrent de activiteiten van de verzoeker, enz.

Wat de brevehouder zelf betreft, die onder het regiem der verplichte licentie valt, heeft deze recht op een rechtvaardige schadeloosstelling, welke hem toegestaan wordt na ontleding van zekere criteria.

Men ziet dat in de praktijk de belangen der uitvinders niet zozeer benadeeld worden. Alleen het begrip « algemeen nut » — wij zouden bijna mogen zeggen « openbare orde » — heeft de Amerikaanse wetgever verplicht zich te verwijderen van de normale regelen, en sommige individuele rechten op te offeren aan het begrip algemeen belang; hetgeen voortvloeit uit de verspreiding der nieuwe kennis in zake kern-energie.

Sommigen hebben zich nochtans verzet tegen de hierboven uitgewerkte wetsbepalingen, o.a. E. Blythe Stason, deken der Universiteit van Michigan.

Deze verwijt namelijk aan dit systeem :

- 1) een verlamdend effect te hebben op de technische ontwikkeling van de nucleaire wetenschappen;
- 2) ten eerste de privé-ondernemingen te benadeligen door hen te verhinderen gebrevetteerde monopolies aan te kopen, zoals dit voorheen mogelijk was in zake brevetten volgens de Amerikaanse wetgeving.

Dit schijnt vooral een « principes-standpunt », vermits de uitvoering van deze reglementering van korte duur zal zijn en zij beantwoordt aan een welbegrepen verdediging der algemene belangen.

* * *

In Europa vindt men eveneens deze dubbele bekommernis om de gemeenschap te bevoordelen door alle belangrijke uitvindingen en dit zonder de uitvinder alle voordeel van zijn uitvinding te ontnemen.

Het hoofdstuk II van het Verdrag welk de Euratom instelt regelt deze moeilijkheden onder de titel : « De Verspreiding der Kennissen ».

Een eerste onderdeel, voorzien in artikel 12, geeft de kennis waarvan de Gemeenschap de beschikking heeft.

Eenieder, die bij machte is een uitvinding uit te baten welke de eigendom is van de Gemeenschap, mag, bij middel van een rekwest, de niet-exclusieve licentie verkrijgen van een brevet. De voorwaarden van deze concessie worden onderling bepaald en dragen onder andere op een billijke schadeloosstelling, en op de verplichting deze inlichtingen te beschouwen als fabricagegeheim.

Bij gebrek aan overeenkomst, is het Gerechtshof (1) geroepen om het geval te beslissen.

Een tweede onderdeel handelt over de andere kennis waarover de Gemeenschap niet beschikt.

Onder deze rubriek vinden we het begrip der verplichte licentie.

De algemene regel is de verspreiding in der minne van alle inlichtingen. « De Commissie (2) streeft ernaar de mededeling der kennis, welke nuttig zijn tot de verwezenlijking der objectieven der Gemeenschap, en de concessie van de uitbatingslicenties der brevetten omtrent deze kennis in der minne te bekomen. »

Het gevolg van dit principe is de uitwisseling tussen de Staten, welke lid zijn, van de uitslag van hun onderzoek en de eventuele mededeling aan het Gemeenschappelijk Centrum voor Kernonderzoek.

Er zijn nochtans gevallen waar de inhoud van een aanvraag tot brevet moet medegedeeld worden aan de

Commissie, zelfs bij gebrek aan overeenkomst met de titularis : wanneer de uitvinding betrekking heeft op een specifieke nucleaire zaak, ofwel, zonder specifiek nucleair te zijn, toch essentieel is voor de ontwikkeling van de nucleaire energie.

In het eerste geval, bij de procedure voorzien door artikel 16, 1, laat men aan de weerspannige titularis een tijdspanne van achttien maanden, vooraleer zijn aanvraag medegedeeld wordt aan de Commissie.

Dit lijkt ten eerste de verspreiding der kennis te vertragen, wat betreft het nucleaire, en het onderzoek op dit gebied ten eerste achteruit te stellen, alhoewel dit zelfde artikel de geassocieerde Staten uitnodigt deze duur te verminderen in de mate van het mogelijke.

Bovendien, en dit in tegenstelling met de Amerikaanse Wetgeving, is er geen enkel voorschrift van het Verdrag, dat een onderhorige van een der ondertekenende Staten verplicht aan zijn eigen regering of aan de Commissie, opgericht door het Verdrag, een uitvinding met betrekking tot de productie of de benutting der kernenergie mede te delen.

Derhalve zijn de voorschriften van artikel 16 slechts van toepassing wanneer een uitvinder zijn vondst mededeelt, maar dit behelst voor deze de verplichting niet te kenbaar te maken.

Sommigen zullen dit betreuren. Men mag nochtans zeggen dat het Europese systeem het individuele onderzoek zal bevorderen en dat, in het Atoomtijdperk, het welk reeds uit zijn kinderschoenen staat, de verworven kennis, de ontwikkeling en de recente technische bijdragen, van de Verenigde Staten vooral, deze drastische reglementering niet meer nodig hebben.

Er dient nog aan toegevoegd, dat het van ambtshalve mededelen aan de Commissie niet toegelaten is wanneer een overeenkomst met een derde-Staat zich er tegen verzet.

Deze uitzondering zou, theoretisch gezien, kunnen van toepassing zijn voor België, zo men zekere voorschriften van het Belgisch-Amerikaans coöperatie-Verdrag van 1955 beschouwt, hetwelk de geheimhouding van de verstrekte inlichtingen en het verbod voorziet deze mede te delen zonder de toestemming van de andere partij.

De artikelen 17 à 23 van het Euratom-Verdrag betreffen dus deze scheidsrechterlijke concessie der licenties of de concessies van ambtshalve. Deze beantwoorden aan de volgende vragen : hoe, aan wie en onder welke voorwaarden mogen deze verplichte licenties toegestaan worden ?

Nogmaals is de basisnorm een overeenkomst in der minne en het is slechts in geval een overeenkomst niet kan bereikt worden dat de artikelen 17 en volgende van toepassing zijn.

Hoe zal de licentie toegestaan worden ?

1. *Scheidsrechterlijk* : Een arbitragecomité is ingesteld, hetwelk beslist omtrent de gepastheid van de verplichte concessie van een licentie en dit op basis van een overeenkomst, opgemaakt tussen de Commissie, de titularis en eventueel de begunstigde van het brevet. Een opschorsend beroep is voorzien vóór het Gerechtshof.

2. *Ambtshalve* : Zo de titularis niet beslist de zaak in handen te geven van het arbitragecomité, mag de Commissie de geïnteresseerde Staat, welke lid is, verzoeken licentie toe te staan of te laten toestaan. In geval van weigering, geeft de Commissie de zaak in handen van het Gerechtshof. Indien het arrest, uitge-

sproken te dezer gelegenheid, vaststelt dat de voorwaarden voorzien door artikel 17 vervuld zijn, moet deze Staat-lid deze beslissing uitvoeren. De licentie wordt verplichtend.

Aan wie zal de licentie toegekend worden ?

- 1) aan de Gemeenschap of aan Gemene ondernemingen;
- 2) aan bepaalde personen of aan private ondernemingen.

Onder welke voorwaarden ?

1. Voor de Gemeenschap en de gemene ondernemingen :

- De uitvinding moet rechtstreeks verbonden zijn met het nucleair onderzoek.
- Zij moet noodzakelijk zijn voor het bevorderen van het onderzoek en/of onontbeerlijk voor de tewerkstelling der installaties.

2. Voor bepaalde personen of private ondernemingen :

- Een aanvraag moet toegestuurd worden aan de Commissie.
- De uitvinding moet rechtstreeks verbonden zijn met en *essentieel* zijn voor de ontwikkeling van de kernenergie.
- De behoeften voortvloeiend uit de ontwikkeling der kernenergie zijn niet gedekt wat betreft deze uitvinding.
- De titularis van het brevet kan niet of wil deze behoeften niet dekken.
- De begunstigde is in de mogelijkheid dit te doen.

Er is eveneens voorzien — de billijkheid vereiste het — aan de onteigende titularis een volle schadeloosstelling te geven.

Zoals men kan zien, verschilt de Europese Wetgeving heel weinig van de Amerikaanse en ze heeft er waarschijnlijk haar inspiratie in gezocht.

Inderdaad de voorwaarden welke bepaald zijn door

de Amerikaanse Wet voor de toekenning van de verplichte licentie zijn, om zo te zeggen, indientiek aan deze voorzien in het Europees Verdrag van 1957. Er dient echter op aangedrongen dat de bepalingen van het Verdrag van Euratom de toelating van de verplichte licenties niet beperken in de tijd, terwijl de Amerikaanse Wet van 1954 slecht slaat op de brevetten welke genomen worden vóór één september 1959.

Men vindt in alle geval in beide regelingen de eerbied voor de individuele rechten : veelvuldige uitstellen, grondig onderzoek der voorziene voorwaarden, mogelijkheid van beroep, begrip van schadeloosstelling, enz.

Blijkbaar is het slechts de absolute noodzakelijkheid die de Wetgever er toe genoopt heeft een vernieuwing te brengen inzake brevetten en licenties.

Moeten wij een zulkdanige wetgeving betreuren ?

Ze is een teken van onze tijd en vooral van ons atoomtijdperk.

De nationale en supranationale instellingen dienen zich aan te passen, wanneer het algemeen welzijn op het spel staat, zowel inzake brevetten, publieke veiligheid, geheimhouding, verzekering, als in andere gevallen.

Men zal spoedig inzien dat de vraagstukken die zich stellen bij de uitbating der kernenergie zullen moeten opgelost worden op internationale schaal en in deze is het Euratom-Verdrag een grote stap voorwaarts.

De eer, de verantwoordelijkheid en de taak van elke belanghebbende regering zal dan ook zijn een enkele atoomwetgeving te vormen door middel van een nauwere internationale coöperatie.

Jean-Paul PIERARD

en

Karel MAENHOUT.

(1) Het Gerechtshof, van zeven rechters, verzekert de eerbied van het recht bij de uitleg en de toepassing van het Verdrag.

(2) De Commissie bestaat uit vijf leden van verschillende nationaliteit. Zij zorgt voor de toepassing der voorschriften van het Verdrag, formuleert aanbevelingen en bezit een eigen beslissende macht.

De "Internationalisering" van de rechtscultuur

Enkele randnota's bij de oprichting te Leuven van een «Studiecentrum voor Rechtsvergelijking en buitenlands Recht»

Tijdens de eerste dagen van mijn studies in Harvard Law School, 1953-54, ontmoette ik een Duits student. Op mijn vraag wat hij in Harvard studeren kwam, antwoordde hij : « Helicopterrecht. »

Enkele tijd later kwam dezelfde Duitse studiemaker op mij af. « Stel je voor », vertelde hij, « ik dacht de eerste te zijn om helicopterrecht te studeren en hier ontdek ik in de bibliotheek een desbetreffende Duitse studie. »

Hij legde mij uit, dat de economische rol van de helicopter verschilt van deze van de gewone vliegtuigen. De rol van de hefschroefvliegtuigen bestaat erin, passagiers tot in het hart van een metropolis te loodsen. In een gebied, waar de bevolkingscentra dicht bij elkaar liggen, zoals in de driehoek Amsterdam-Parijs-Frankfort, is de helicopter het meest aangevoelen. Zoniet, doet de passagier er langer over om vanaf het vliegveld het stadscentrum te bereiken, dan van stad tot stad te vliegen. Welnu, zo ging zijn betoog

verder, deze uiteenlopende economische functie en andere technische verschillen zijn van aard juridische problemen te stellen, die een afsplitsing van het helicopterrecht t.o.v. het meer algemene luchtvaartrecht rechtvaardigen.

I. — Deze anecdote belicht, wat de *taak is van de Rechtswetenschap* en hoe structuurveranderingen in de maatschappij aan het Recht een eigen dynamiek verlenen. Het Recht kan aan zijn taak niet verzaken, de onontwikkbare en thans zo snelle omvormingen van de menselijke samenleving, op de voet te volgen, om er nieuwe beginselen van Rechtvaardigheid en Orde te doen heersen, en er, bij betwistingen, een concrete regel toe te passen. Ook zal het Recht meestal reageren met een correlatie van vertraging.

Voorbeelden liggen voor het grijpen. Men hoeft slechts een traktaat van economische geschiedenis aandachtig te lezen en daarnaast de verruiming en verdie-

ping van het domein van de Rechtswetenschap te stellen. De commercialisatie van het economische leven tijdens de tweede helft van de 19de eeuw bv., heeft het oorspronkelijk Napoleonistische Wetboek van Koophandel (1907-08) doen uiteenvallen tot een disparate bundeling van afzonderlijke wetten. De geweldige ontwikkeling van de overheidsbemoeiingen op het nationale en lokale vlak heeft levensvatbaarheid geschonken aan allerlei takken van Publiek Recht. Administratief, Sociaal en Fiscaal Recht zijn nieuwe basten, die tamelijk recent op de boom der Rechtswetenschap werden geënt, wiens chaotische, ongeordende groei de weerspiegeling biedt van de plotse, onomkeerbare en nog niet volledig geïntegreerde publieke Sector.

De groeiende inter- en supranationale betrekkingen van Staten en enkelingen geven ten huidigen dage nieuw impuls aan de beoefening van Internationaal Recht, zowel in zijn Privaat- als Publiekrechtelijke vertakkingen. Ook deze ontwikkeling is niet meer te suiten. Zij opent voor de Rechtswetenschap nieuwe mogelijkheden en schept problemen, zoals ik hieronder in III wens te belichten.

II. — Het klaaglied over de *malaise in het Juristenberoep* is algemeen. De diagnose vindt doorgaans algemene instemming, de in diverse kringen voorgestelde heelmiddelen zijn echter uiteenlopend.

Als één van de oorzaken van de malaise wordt aangegeven, dat er te weinig zaken zijn, dat er te luttel juridisch materiaal te verwerken en te behandelen is, en dat er «oneerlijke concurrentie» bestaat: niet-gediplomeerden hebben, als fiscaal raadgever, de belangrijke complexe fiscale stof tot zich getrokken. De sociale wetgeving is mogelijks nog onoverzichtelijker en is het wingebied geworden van syndicale ijveraars, dikwijls verpolitiseerd. De ingewikkelde economische reglementering en andere takken van de economie, waar een rechtsordening mogelijk is, worden veelal door niet-juristen beoefend.

Maar moeten de juristen hier niet ootmoedig een «*mea culpa*» slaan, alvorens de grieventrommel te roeren over roofofbouw en sluikse concurrentie? Aan nieuwe rechtstof ontbreekt het immers niet. Want, zoals hierboven (§ I) werd toegelicht, volgt het Recht de explosieve veranderingen in de menselijke samenleving, waarin de verhoudingen van mens tot mens, van de ene tot de andere sociale geleding steeds complexer worden.

In dit perspectief gezien is er overvloed van juridische materie voorhanden, waarop de juristen hun denkkracht kunnen uitoefenen en waarmee ze zich een menswaardig bestaan kunnen verzekeren. Maar dan is het ook de taak van de juristen, van de rechtsfaculteiten en van de Advocatuur zich zo te organiseren dat die nieuwe rechtsgebieden effectief kunnen worden ontgonnen door degenen die er het meest toe geëigend zijn en die, gelet op hun universitaire vorming, in het uitstippelen van de rechtsregelen ook het best het algemeen belang dienen: d.i. de gediplomeerden onzer rechtsfaculteiten.

III. — De *groeiende internationale vervlechting* van staten en enkelingen verleent ten huidigen dage nieuw impuls aan de beoefening van het Internationaal Recht, zowel in zijn privaat- als publiekrechtelijke vertakkingen.

Ook deze ontwikkeling is niet te stuiten. Moderne verkeersmiddelen hebben de wereld eng en één gemaakt. Het complexe productieproces maakt zelfs de rijkste volkshuishouding, de U.S.A., afhankelijk van

andere landen voor de toevoer van zeldzame, strategisch belangrijke grondstoffen. De enge kaders waarin de meeste nationale staten waren opgesloten worden stilaan doorbroken: het streven naar Europese éénmaking biedt daarvan het meest sprekende voorbeeld. Tenslotte is het besef gegroeid dat de sterke discrepantie tussen de volkeren inzake economisch ontwikkelingspeil, moet worden verminderd: de «achtergebleven» landen willen de Westerse kultuurstaten inhalen.

De vele internationale snijpunten die de daden van enkelingen en gemeenschappen thans kenmerken, geven aanleiding tot nieuwe vormen van samenwerking maar ook tot verse haarden van conflict en belangentegstelling. Daardoor verruimt zich het juridische terrein. Het internationaal privaatrecht moet, zoals voorheen, maar in intenser mate ingewikkelde overeenkomsten en toestanden ontleden en ordenen. De ondankbare taak van het Volkenrecht is tengevolge van de internationale spanningen nog dringender geworden. De opbouw van internationale gezagsorganen op wereldschaal — de U.N.O. en haar gespecialiseerde lichamen — of op «regionaal» vlak — N.A.T.O., E.G.K.S., enz... — heeft de «Internationale Organisatie» als neventak van het Volkenrecht in het leven geroepen. De studie van het vergelijkend recht, in zijn diverse geledingen, wordt bevorderd alleen reeds omwille van de noodzakelijkheid, bij integratiepogingen, de uiteenlopende nationale wetbepalingen te inventariëren, aan elkaar te toetsen en te coördineren. De studie van het buitenlands recht anderzijds, zelfs buiten elk opzet van rechtsvergelijking wordt noodzakelijk in vele andere gevallen: een Europese onderneming b.v., die een filiale wil oprichten in Brazilië, moet worden ingelicht over de Braziliaanse wetbepalingen inzake vestigingsvoorwaarden, fiscale lasten, uitvoer- en invoerrechten, repatriëringsmogelijkheden van behaalde winsten, enz...

IV. — De ontwikkeling van de voornaamste *Amerikaanse Universiteiten* verdient in dit opzicht te worden gereleveerd. Sinds het einde van de tweede wereldoorlog immers hebben de studieprogramma's aldaar zich in steeds sterkere mate aangepast aan de zoëven geschetste «internationalisering» van het Recht (1).

Bij de uitbouw van dergelijke internationale curricula, vervullen de Amerikaanse Universiteiten een dubbele taak. Enerzijds dragen ze bij tot de verkenning en ontginning van relatief-nieuwe rechtsgebieden. Anderzijds helpen ze de kaders vormen van de Amerikaanse maatschappij. Als nimmer te voren immers worden de U.S.A. (en niet allen het State-Department maar ook vele Amerikaanse firma's en enkelingen) geconfronteerd met vraagstukken waarvan de implicaties ver buiten de grenzen van de U.S.A. liggen.

Bij de uitbouw van dergelijke internationaal-georiënteerde studieprogramma's, zijn de beroemde Universiteiten van Harvard, Yale, Columbia, Chicago en Michigan toonaangevend. Vooral Harvard heeft pionierswerk verricht. Om die reden en ook omdat Harvard me het best bekend is, volgen hieronder enkele toelichtingen over het studieprogramma dat in Harvard Law School is ondergebracht in een administratieve eenheid die de vage maar veelomvattende naam «*International Legal Studies*» draagt.

De klassieke vakken van internationale juridische cultuur: het Volkenrecht, het Internationaal Privaatrecht (in Amerikaanse benaming «*conflicts of law*») en het Vergelijkend Recht (w.o. «*Civil Law*») vormen nog steeds de waardevolle kern van de «*International Legal Studies*». Hun belang stijgt nog, zodat collaterale

vakken zich hebben afgesplitst zoals b.v. « World Organisation » en « Legal Problems of International Regional Organisation ». In 1953-54 werd een seminarie gegeven over de juridische aspecten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal...

Daarnaast zijn nieuwe takken van onderricht ontstaan, waarvan de band met de klassieke internationale vakken dunner is. Aldus « International Investment and Economic Development », « Legal Problems of Doing Business Abroad », « Land-use Problems in developing Areas », « Taxation of International Trade and Investment ».

De « International Legal Studies » van Harvard Law School bestrijken dus een ruim gebied, waarbij opvallend is hoe van de juridische gezichtshoek uit, problemen worden behandeld, waarvan de juridische en niet-juridische componenten innig met elkaar vervlochten zijn.

De inter-disciplinaire medewerking tussen de beoefenaars van verschillende wetenschappelijke takken wordt dan ook beklemtoond en doorgevoerd.

Het duidelijkst komt deze « combined approach » tot uiting in Harvard's Research-programma inzake belastingen. De « International Program in Taxation », sinds 1952 in werking, heeft als opzet, belastingproblemen te onderzoeken op het vlak van de fiscale politiek. Welnu, een geordende en doelmatige belastingpolitiek vereist niet alleen een inzicht in de verwachte economische gevolgen van de alternatieve maatregelen, alsmede een afwegen van de politieke en economische doeleinden, die men wil bereiken: ook moeten deze basisinzichten en waarde-oordelen worden geconcretiseerd in een uitvoerbare wettekst.

Met bovenstaande principes voor ogen, vormt de « International Program in Taxation », in nauwe samenwerking met de Fiscale Divisie van het U.N.O.-secretariaat te New York, fiscale ambtenaren uit de zg. onderontwikkelde landen.

De meeste leervakken, die binnen de « International Legal Studies » te Harvard worden aangeboden, zijn keuzevakken. Dit alsmede het feit dat het een student is toegelaten, onder bepaalde voorwaarden, een aantal aanverwante kursussen « for credit » te volgen in een andere, niet-strikt juridische « school » of « department », maakt het mogelijk de leerprogramma's een dergelijke graad van buigzaamheid te verlenen, dat, in de meeste gevallen, de student zijn juridische vorming kan concentreren op het gespecialiseerde juridische domein, waarin hij later werkzaam wenst te zijn.

V. — Nu de *hervorming van de Rechtsfaculteiten*, qua doelstellingen, onderrichtmethodes (2) en studieprogramma's bovenaan de academische agenda is ingeschreven, moet er m.i. worden naar gestreefd:

a) Dat, bij het wijzigen van de huidige strakke leerprogramma's rekening wordt gehouden met het stijgend belang dat, gelet op de voortschrijdende « internationalisering » van de menselijke samenleving, aan het Vergelijkend en het Buitenlands Recht zal moeten worden toegekend.

b) Dat, door een uitbreiding van het systeem der keuzevakken, de student zich vlug in de richting van de door hem gewenste specialisatie kan inwerken.

c) Dat op persoonlijke studie meer de nadruk worde gelegd. De huidige situatie in België en Frankrijk cen-

treert het rechtsonderwijs op de kursustekst, de colleges (die zeer dikwijls niets anders zijn dan dogmatisch voorgehouden commentaren van de gehele leerstof) en de jaarlijkse mondelinge examens. Dit systeem is nadelig voor de vorming van de student, omdat het assimileren van een leerstof, die men overigens in goede handboeken kan aantreffen, hoofdzaak wordt en aan de persoonlijke studie te weinig plaats is toebedeeld. Ook voor de docent betekent deze werkwijze een verspilling van energie, omdat, wanneer hij gans de leerstof behandelt, hij een materie moet verwerken, die de student in goede handboeken en commentaren toch kan aantreffen. Beter ware het dat, zoals in Nederland, de docent zich zou toeleggen op « capita selecta » en aldus de student juridisch leert redeneren.

d) Dat een soepele samenwerking met andere faculteiten tot stand komt, wanneer bepaalde problemengebieden de gezamenlijke aanwending van uiteenlopende denkdisciplines vereisen.

e) Dat de studenten worden attent gemaakt op de mogelijkheden voor hun latere loopbaan, die in bepaalde nieuwe rechtstakken besloten liggen en waaronder ik hier op het stijgend belang van het buitenlands en vergelijkende recht heb gewezen.

En deze mogelijkheden bestaan gewis. Stellig niet zoals zulks in de U.S.A. op grotere schaal het geval is. Wat de grondlegger van de moderne economische wetenschap, Adam Smith, voor de stoffelijke goederenmarkt opmerkte, geldt ook voor de intellectuele arbeidsmarkt: « de specialisatie is functie van de grootte van de markt ». In een klein land is de vraag naar juridisch-gespecialiseerde krachten uiteraard niet zo groot. In het perspectief gezien echter van de groeiende Europese eenmaking, worden de mogelijkheden, die in de studie van het buitenlands recht zijn besloten, veel ruimer.

VI. — In dezelfde orde van gedachten is het toe te juichen dat te Leuven is overgegaan tot de stichting van een « *Studiecentrum voor Buitenlands Recht en Rechtsvergelijking* » (Blijde Inkomststraat, 5, Leuven), dat als research- en documentatiecentrum een voorname rol kan spelen.

Op die manier kunnen én het blikveld én de professionele bekwaamheid van onze juristen worden verruimd. Anderzijds kan, indien zakenkringen en practici tot raadpleging van het Centrum overgaan, het contact tussen de praktijk en de theoretische vorsing worden bevorderd.

Dat, bij de totstandkoming van het Centrum, de studenten zelf, in het kader van het Vlaamse Rechtsgenootschap, een belangrijk aandeel hebben gehad en dat ze ook bij het beheer een voorname rol vervullen, moge hier worden aangestipt als een andere verdienstelijke karakteristiek van dit nieuwe Centrum.

Sylvain PLASSCHAERT,
dr. jur. drs. ec. LL.M.;
Aspirant N.F.W.O.

(1) Zie David Cavers, « *Developing Field of International Legal Studies* » in « *American Political Science Review* », 1953, p. 1058-1075.

(2) Vgl. Sylvain Plasschaert, « De Case-Methode aan de Amerikaanse Rechtsfaculteiten en haar eventuele invoering in ons Rechtsonderwijs », in « *Rechtskundig Weekblad* », 13 jan. 1957, p. 898-903.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 12 juli 1956.

Eerste Voorzitter: W. Wouters.
Raadsheer-Verslaggever: M. Piret.
Advocaat-Generaal: D. Mahaux.
Advocaten: Mrs Simont en Van Leynseele.

Handelshuur. — Weigering van huurhernieuwing krachtens artikel 16, 1, 1°, van de wet van 30 april 1951. — Vervreemding van het verhuurde goed binnen twee jaar onder voorbehoud van het genot van de tot de handel bestemde ruimten. — Geen verplichting tot betaling van een uitwinningvergoeding.

Geen enkele wetsbepaling beperkt het recht van de verhuurder, die zich verzet heeft tegen de hernieuwing van de huur om werkelijk en persoonlijk het tot de handel bestemde verhuurde goed te betrekken, dit goed te vervreemden binnen de twee jaar na de terugnemering.

Artikel 25, 3°, van de wet van 30 april 1951 bepaalt dat de verhuurder tot de betaling van een uitwinningvergoeding verplicht is, wanneer hij het voornemen niet ten uitvoer brengt, om reden waarvan hij de huurder heeft kunnen uitwinnen. Uit deze tekst vloeit voor dat het feit, hetwelk krachtens voormeld artikel de verplichting doet ontstaan een vergoeding te betalen, wanneer het verzet tegen hernieuwing gegrond is op artikel 16, 1, 1°, is het niet werkelijk in gebruik nemen door de oorspronkelijke verhuurder of door een van de in dit artikel vermelde personen.

Indien de verhuurder binnen de twee jaar na de terugnemering van het verhuurde goed aan een derde de eigendom daarvan heeft overgedragen, doch zich het genot heeft voorbehouden van de teruggenomen, tot de handel bestemde ruimten, ten einde daarin zelf of door een beheerder de door hem daarin gevestigde andere handelszaak te exploiteren en werkelijk deze bewoning heeft voortgezet, is hij niet verplicht aan de oorspronkelijke huurder een uitwinningvergoeding te betalen.

Gregoire - Van Geel t/ Huybens - Cooman.

Gelet op het bestreden vonnis, de 26^e mei 1955 gegeven door de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel in hoger beroep uitspraak doende;

Over het middel, schending van de artikelen 537 en 544 van het Burgerlijk Wetboek, 16, bijzonderlijk 16, 1, 1° en 25, bijzonderlijk 25, 3° van de wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten, met het oog op de bescherming van het handelsfonds,

doordat het bestreden vonnis aanleggers in verbreking tot het betalen van een uitwinningvergoeding veroordeelt, om reden dat zij in de door de wet voorziene voorwaarden de uitwinninggrond niet ten uitvoer zouden gebracht hebben, door hen aangevoerd om de hernieuwing van de huurovereenkomst te weigeren door, binnen de door de wet voorziene termijn van

twee jaar, de titel te verwisselen krachtens welke zij de huurders hadden kunnen uitwinnen,

dan wanneer gezegde artikelen 16, 1, 1° en 25, 3° niet vergen dat de werkelijke, persoonlijke of door aangestelde betrekking van het goed, tengevolge van de terugnemering door de verhuurder in hoedanigheid van eigenaar zou verwezenlijkt worden, waaruit volgt dat het bestreden vonnis niet alleen gezegde wetsbepalingen heeft geschonden doch, bovendien, met schending van de artikelen 537 en 544 welke het eigendomsrecht inrichten, zonder wettelijke grondslag een verbod om te vervreemden heeft gevestigd;

Overwegende dat geen enkele wetsbepaling het recht van de verhuurder beperkt, die zich verzet heeft tegen de hernieuwing om werkelijk en persoonlijk een verhuurd goed tot de handel bestemd te betrekken, gezegd goed binnen de twee jaar die de terugnemering volgen te vervreemden;

Overwegende dat artikel 25, 3° van de sectie van het Burgerlijk Wetboek houdende de bijzondere regelen van de handelshuurovereenkomsten (wet van 30 april 1951) beschikt dat de verhuurder tot de betaling van een uitwinningvergoeding verplicht is wanneer hij het voornemen niet ten uitvoer brengt waarvoor hij de huurder heeft kunnen uitwinnen;

Dat uit deze tekst vloeit dat het feit dat, krachtens vermeld artikel, de verplichting tot stand brengt een vergoeding te betalen wanneer het verzet tot hernieuwing gegrond is op artikel 16, 1, 1°, het gebrek aan werkelijke betrekking is door de oude verhuurder of door een van de in dit artikel vermelde personen;

Overwegende dat het bestreden vonnis vaststelt dat aanleggers, binnen de twee jaar van de terugnemering, aan een derde de eigendom van het onroerend goed hebben afgestaan, doch zich het genot hebben voorbehouden van de plaatsen met handelsbestemming welke zij teruggenomen hadden, ten einde er zelf of door tussenkomst van een beheerder het verschillend handelsfonds door hen gevestigd uit te baten, en werkelijk deze bewoning hebben voortgezet;

Overwegende dat de rechter over de grond door in die voorwaarden te beslissen, en voor de reden dat de aanleggers hun titel van eigenaars in die van huurders, hadden verwisseld, dat gezegde aanleggers gehouden waren een uitwinningvergoeding te betalen, aan de tekst van artikel 25, 3° heeft bijgevoegd, en, bijgevolg, deze wetsbepaling heeft geschonden;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen:

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerders tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel in hoger beroep uitspraak doende.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 29 april 1957.

Raadsheer-Verslaggever : M. J. Gilmet.
Advocaat-Generaal : M. Mahaux.

Openbare en private slachterijen. — Behandeling van geslacht vlees. — Koninklijk besluit van 12 december 1955 niet toepasselijk op private hallen.

Het koninklijk besluit van 12 december 1955, dat in zijn artikel 5 een bepaalde behandeling van het geslacht vlees voorschrijft in de openbare slachthuizen en private slachterijen, is niet toepasselijk op de private hallen waar niet geslacht wordt en waar enkel het vlees wordt verkocht.

In deze private verkoopshallen is het dus niet verboden het geslacht vlees een bepaalde behandeling te doen ondergaan die in de slachthuizen zelf verboden is.

Het feit dat het gemeentebestuur deze vleeshallen aanvaardt als openbare markt laat niet toe hen te beschouwen als een bestanddeel of bijhorigheid van het slachthuis zelf.

Deweirdt t/ O. M.

Gelet op het bestreden vonnis op 29 oktober 1956 in hoger beroep gewezen door de Correctionele Rechtbank te Antwerpen;

Over het middel afgeleid uit de schending van artikel 5 van het koninklijk besluit van 12 december 1955 betreffende de exploitatie en de werking van de openbare slachthuizen en van de private slachterijen, doordat het bestreden vonnis dit artikel, dat uitsluitend betrekking heeft op de behandeling van het vlees in de openbare slachthuizen en de private slachterijen, toepasselijk verklaard heeft op een private halle waar niet geslacht wordt en waar enkel het vlees wordt verkocht, aldus de bepaling van artikel 5 van bedoeld koninklijk besluit ten onrechte uitbreidend tot een geval dat door de wetgever niet wordt voorzien en waartoe de tekst van artikel 5 van bedoeld koninklijk besluit noch van om het even welk artikel ervan bestemd was;

Overwegende dat aanlegger vervolgd werd uit hoofde van inbreuk op artikel 5 van het koninklijk besluit van 12 december 1955 betreffende de exploitatie en de werking van de openbare slachthuizen en van de private slachterijen;

Dat dit artikel luidt als volgt : « Iedere wijziging aan de natuurlijke vorm der kwartieren is verboden »;

Overwegende dat uit het opschrift en uit de tekst van bedoeld besluit blijkt dat het slechts betrekking heeft op de « openbare slachthuizen » en « private slachterijen »; dat het vreemd is aan de behandeling en aan de verkoop van het vlees buiten die inrichtingen;

Overwegende dat het bestreden vonnis vaststelt dat de ten laste van aanlegger weerhouden feiten gepleegd werden in zijn private vleeshalle, welke zijn eigendom is en waar na het slachten van de dieren in het nabij gelegen slachthuis, het vlees overgebracht wordt om er ter koop te worden aangeboden;

Dat het bestreden vonnis aanlegger niettemin veroordeeld heeft om reden dat zijn vleeshalle, « zoals de toestand zich te Antwerpen ontwikkeld heeft, in feite

een bestanddeel of bijhorigheid vormt van het slachthuis zelf », daar die vleeshalle « door het stadsbestuur als openbare markt aanvaard wordt »;

Dat deze laatste omstandigheid niet toeliet bedoelde halle als een bestanddeel of bijhorigheid van het slachthuis te beschouwen;

Overwegende derhalve dat door bovenvermeld artikel 5 toe te passen op een halle waar geen slachting plaats heeft en waar aanlegger zich ertoe beperkt de reeds geslachte dieren te koop aan te bieden, de rechter over de grond zijn beslissing niet wettelijk gerechtvaardigd heeft;

Om deze redenen :

Verbreekt het bestreden vonnis;

beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de rand van de vernietigde beslissing;

legt de kosten ten laste van de Staat;

Verwijst de zaak naar de Correctionele Rechtbank te Mechelen, rechtdoende in hoger beroep;

NOOT. Het bovenstaand arrest stelt een einde aan een betwisting die gedurende geruime tijd in de Antwerpse agglomeratie de aanleiding is geweest tot het opstellen van menigvuldige processen-verbaal en tot vele vonnissen der Rechtbank van Politie en der Correctionele Rechtbank, zetelende in graad van beroep.

De betwisting was de volgende : Het K.B. van 12 december 1955, genomen in uitvoering van de wet van 5 september 1952, betreffende de «exploitatie en werking van de openbare slachthuizen en de private slachterijen», schrijft in zijn artikel 5 voor dat iedere wijziging aan de natuurlijke vorm der kwartieren van het geslacht vlees verboden is. Te Antwerpen zijn nu in de omgeving van het slachthuis menigvuldige private hallen gevestigd, waarin de grossiers het vlees, dat in het slachthuis geslacht wordt, te koop stellen voor de beenhouwers. Het is sinds lange tijd gebruik in deze hallen dat de «kwartieren vlees», welke daar tentoongesteld worden, ten einde de slordige vormeloosheid te vermijden, in zekere mate worden opgebonden en dat er door het plaatsen van stokjes, het hechten van touwtjes en het plaatsen van haken, de vorm aan gegeven wordt die traditioneel is in de groot-handel van vlees.

Het bestuur van het slachthuis had gewenst hieraan een einde te stellen en stond op het standpunt dat artikel 5 van het K.B. van 12 december 1955, dat dus verbod in de slachthuizen en private slachterijen enige wijziging te brengen aan de natuurlijke vorm der kwartieren geslacht vlees, ook van toepassing was op de vleeshallen der grossiers. Deze konden zich hierbij niet neerleggen en ze deden gelden dat het K.B. van 12 december 1955 uitsluitend betrekking had op slachthuizen en private slachterijen en dat deze verkoopshallen buiten het slachthuis gelegen in geen geval onder toepassing van dit K.B. konden vallen.

Vandaar dan een reeks processen-verbaal. Menigvuldige zaken werden behandeld voor de Rechtbank van Politie te Antwerpen, die in al deze zaken heeft vrijgesproken. Op beroep van het O. M. kwamen deze zaken voor de Correctionele Rechtbank te Antwerpen, die steeds de vonnissen van vrijspraak hervormde en een boete toepaste.

De redenering van de vonnissen der Rechtbank van

beroep bestond er in dat deze private verkoopshallen ten slotte dienden beschouwd te worden als bijhorigheden van het slachthuis en de Rechtbank steunde zich vooral, om deze mening te staven, op het feit dat door het gemeentebestuur deze verkoopshallen beschouwd worden als openbare markten, wat dan van belang was voor het al of niet toepassen der overdrachtzegels op de facturen.

Niettegenstaande de vonnissen van veroordeling der Rechtbank van beroep gingen de verschillende voorzitters der Politie rechtbank voort regelmatig vrijspraken uit te spreken en konden zij de mening van de Rechtbank van beroep niet delen.

Het Hof van Cassatie heeft nu beslist en heeft in bovenstaand arrest het vonnis der Rechtbank van beroep verbroken en beslist dat de toepassing van het K.B. van 12 december 1955 uitsluitend voorbehouden is aan de openbare slachthuizen en de private slachterijen en dat het vreemd is aan de behandeling van het vlees buiten deze inrichtingen. Het arrest verwerpt ook de stelling dat de hallen der vleesgrossiers zouden kunnen beschouwd worden als bijhorigheden van het slachthuis wegens het feit dat ze door het stadsbestuur als openbare markt aanvaard worden.

Volledigheidshalve geven wij in dit zelfde nummer de tekst van het vonnis der Rechtbank van beroep te Antwerpen, dat aanleiding gegeven heeft tot dit arrest.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

8e Kamer. — 16 maart 1957.

Voorzitter : M. Hodüm.

Raadsheren : M.M. Beeckmans de Westmeerbeck en Van Hal.

Advocaat-Generaal : M. Colard.

Advocaten : Mrs Brusselmans en De Wachter.

Onrechtmatige daad. — Aansprakelijkheid voor zaak, die men onder zijn bewaking heeft (artikel 1384, lid 1, B. W.).

Aansprakelijkheid van de eigenaar van een gebruikt toestel, dat door zijn onvolkomenheid voor zijn normaal gebruik ongeschikt en gevaarlijk was, voor het daardoor aan een derde veroorzaakt lichamelijke letsel.

P. A. t/ A. F.

Gezien het vonnis der rechtbank van eerste aanleg te Mechelen, dd. 19 december 1955, waartegen tijdig en regelmatig beroep werd ingesteld in dato 23 januari 1956;

Overwegende dat te recht en om wel overwogen beweegredenen, bij dewelke het Hof zich aansluit, de eerste rechter geoordeeld heeft dat appellant een fout beging door aan het onervaren minderjarig slachtoffer A. A. te vragen in de kuip met ontsmettingsvloeistof te roeren, zonder deze duidelijk te verwittigen dat de vloeistof waarin moest geroerd worden, gevaarlijk was en zonder hem enig beschermingsmiddel voor de ogen te hebben bezorgd.

Dat de feitelijke bestanddelen waarop het beroepen vonnis steunt om zulke gevolgtrekking af te leiden,

duidelijk en nauwkeurig worden opgegeven en overtuigend voorkomen; dat de verklaringen van appellant en zijn helper tegen die vaststaande gegevens niet kunnen opwegen.

Dat hieruit met reden derhalve door eerste rechter werd besloten dat wanneer tijdens het roeren een gulp ontsmettingsvloeistof in het aangezicht en de ogen van A. A. terecht kwam en deze hierdoor letsels bekwaam, appellant hiervoor op grond van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek aansprakelijk is;

Overwegende dat daarenboven, in strijd met wat het beroepen vonnis ten onrechte aanneemt, appellant verantwoordelijk dient verklaard op grond van artikel 1384, alinea 1, van het Burgerlijk Wetboek;

Dat in casu vaststaat, zowel door de verklaringen van de onderhoorde landbouwers als door de vaststelling van de inspecteur voor arbeidsveiligheid, dat het zeer primitief ontsmettingstoestel, gebruikt door appllant, gebrekkig was, dat de twee darmen die moesten dienen, de éne om de ontsmettingsvloeistof uit de kuip te zuigen en de andere om het overtollige opgeslorpte vocht terug in de kuip te laten lopen, niet waren vastgemaakt, derwijze dat bij luchtdrukkerugslag door de verstuiwer veroorzaakt, de niet vastgemaakte darmen noodzakelijkerwijze af en toe uit de kuip moesten springen en onverwachts een massa ontsmettingsvocht naar omhoog doen spatten;

Dat het ongeval waarbij het rechteroog van het slachtoffer werd verbrand, dan ook niet anders kan worden verklaard dan door de uitspatting van vloeistof, dewelke slechts in zulke hoeveelheid kan worden teweeggebracht door een luchtdrukkerugslag langs de losse darmen veroorzaakt, door een onder spanning werkend toestel;

Dat de verantwoordelijkheid van appellant des te groter blijkt daar hij door vorige gelijkaardige ongevallen moest weten hoe gemakkelijk de ontsmettingsstof langs de niet vastgemaakte darmen uit de kuip werd geslagen (gevallen Waumans en Tierens, waarvan verklaringen in strafbundel);

Overwegende derhalve dat de onvolkomenheid van het gebruikte toestel, waardoor bedoelde zaak voor haar normaal gebruik ongeschikt en gevaarlijk werd gemaakt, alsmede het oorzakelijk verband met de geleden schade in onderhavig geval ten genoegen van rechte werden bewezen;

Overwegende dat het bedrag der geneeskundige verzorging en de vergoedingen ten provisionelen titel toegekend gerechtvaardigd en verantwoord blijken; dat verder de bevolen onderzoeksmaatregel zich opdringt;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935,

Alle andere besluiten verwerpende, ontvangt het beroep, verklaart het ongegrond, dienvolgens bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen en veroordeelt appellant tot de kosten.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer. — 13 maart 1957.

Voorzitter : M. Van Mallegheem.
Raadsheren : M.M. Santenaire en Noesl.
Advocaat-Generaal : M. Ely.
Advocaten : Mrs Van Hille en Derycke.

Onrechtmatige daad. — Overlijden van het slachtoffer.
— De kansen van de weduwe op een nieuw huwelijk komen niet in aanmerking bij de bepaling van de schadeloosstelling.

Wanneer een gehuwd man ten gevolge van de onrechtmatige daad van een ander het leven heeft verloren, kunnen de kansen, die zijn weduwe mocht hebben om een nieuw huwelijk aan te gaan niet in acht genomen worden om de schade te bepalen, omdat deze kansen vreemd zijn aan het misdrijf van de dader en ook vreemd zijn aan de door het misdrijf veroorzaakte schade.

O.M. en Wed. Plischke, bp. t/ Zander en
N.V. Bollenberg & Zonen.

Nadat de eerste verweerder Zanders Roger bij arrest van dit Hof, zelfde kamer, op tegenspraak gewezen, dd. 19 juni 1956, op strafrechtelijk gebied veroordeeld werd wegens onvrijwillige doding en wegens inbreuk op het verkeersreglement, en dat de tweede verweerder burgerlijk aansprakelijk wed gesteld over de eerste, werden beiden op burgerlijk gebied hoofdelijk voor de helft verantwoordelijk verklaard voor de schadedaad en werden zij hoofdelijk verwezen om te betalen aan de burgerlijke partij Weduwe Helmut Plischke, ten provisionele titel, de som van 25.000 frank, met de gerechtelijke interesten en de kosten.

Akte werd gegeven aan de burgerlijke partij van haar voorbehoud, alsook akte dat de burgerlijke partij haar eis tot schadevergoeding alsdan vaststelt op 2.194.245,80 frank.

De zaak werd verzonden sine die, voor de verdere behandeling der vordering van de burgerlijke partij Weduwe Helmut Plischke.

Gezien het arrest van dit Hof dd. 19 juni 1956;

Overwegende dat de zedelijke schade wegens het verlies van haar echtgenoot, voor de weduwe naar billijkheid dient vastgesteld op 125.000 frank;

Overwegende dat ook het kind zedelijke schade heeft geleden door het verlies van zijn vader; dat de jeugdige ouderdom van het kind het bestaan van dergelijke schade niet wegneemt om reden dat het nu reeds zeker is dat het kind tot het grievend besef van dit verlies zal komen en de hulp, de bijstand, de opvoeding en de raadgevingen van zijn vader nooit zal kennen; dat deze zedelijke schade naar billijkheid dient geschat op 50.000 frank;

Overwegende dat het ter zake niet blijkt dat het slachtoffer door het ongeval zedelijke schade zou geleden hebben, daar het niet bewezen is dat het eens van zijn toestand bewust was; dat bijgevolg uit dien hoofde geen voorbehoud dient gemaakt, ook niet voor andere schade, aangezien alle mogelijke schade ter zake verworven is en kan geformuleerd worden;

Overwegende, in verband met de vermoedelijke winstgevende levensduur van het slachtoffer, dat Plischke door het ongeval dodelijk werd getroffen terwijl hij te werk was gesteld als aanlerend mijnhouwer, en niet als mechaniker (zie attest van werkgever dd. 20 december 1955);

Overwegende dat dit ongezonder beroep normaal minder lang en tot een mindere ouderdom wordt uitgeoefend dan andere beroepen, waar de arbeid in normale hygiënische voorwaarden kan uitgevoerd worden;

Overwegende dat het dan gepast voorkomt daarmee rekening te houden ten aanzien van de vermoedelijke winstgevende levensduur van het slachtoffer en naar billijkheid aan te nemen dat het slachtoffer zijn beroep zou uitgeoefend hebben tot de ouderdom van 60 jaar (en niet tot 65 jaar), het is te zeggen nog gedurende 32 jaar;

Overwegende dat zo Plischke mogelijks zijn beroepsactiviteit op 55-jarige ouderdom had kunnen stopzetten en van dan af een pensioen genieten, het nochtans niet bewezen is dat men hem daartoe had kunnen dwingen;

Overwegende dat de beschouwing volgens dewelke het slachtoffer, ware het in leven gebleven, een levenslang pensioen zou genoten hebben, praktisch evenwaardig met het loon, niet van aard is de vermoedelijke winstgevende levensduur te beïnvloeden; dat hetzelfde geldt daar waar zijn weduwe, nu, een levenslang weduwenpensioen zal genieten;

Overwegende, volledigheidshalve, dat de invloed van het beroep op de vermoedelijke winstgevende levensduur van het slachtoffer de uitkomst van de schadeberekening niet onrechtmatig zal beïnvloeden, daar de arbeidsverdiensten van Plischke gepaard gingen met ten deze compenserende voordelen die beroepen met normale risici niet kennen, voordelen die ook, met hun compenserende rol en uitwerking, in het verder aangenomen basisloon begrepen liggen en derhalve ook in de schadeberekeningen waarvan zijn functie zijn;

Overwegende wat aangaat de vermoedelijke absolute levensduur van Plischke, dat het slachtoffer 28 jaar oud was toen het ongeval hem dodelijk trof; dat, in acht nemende de dan heersende omstandigheden op het gebied van de algemene gezondheid, de algemene levensomstandigheden en de algemene mogelijkheden van de geneeskunde en de heelkunde, er dient aangenomen dat er voor het slachtoffer nog een vermoedelijke absolute levensduur te wachten stond van 41 jaar, het is te zeggen tot de ouderdom van $28 + 41 = 69$ jaar of nog 9 jaar na de vermoedelijke winstgevende levensduur;

Overwegende, wat aangaat de vermoedelijke absolute levensduur van de weduwe, dat zij 32 jaar oud was toen het ongeval haar man dodelijk trof en dat haar vermoedelijke absolute levensduur te dien tijde was 41 jaar; dat op heden, nu deze vrouw 2 jaar ouder is geworden, haar vermoedelijke absolute levensduur is 39,61 jaar; dat het haar sedert het ongeval en tot op heden te wachten stond dat zij, hoe weinig ook, dan toch haar man zou overleefd hebben, ware hij in het leven gebleven;

Overwegende dat de burgerlijke partij als basisinkomen voor de vermoedelijke winstgevende levensduur van het slachtoffer een bedrag inbrengt dat hoger is dan het netto-arbeidsinkomen; dat de verweerders echter voorhouden dat het netto-inkomen moet in acht genomen worden;

Overwegende dat de burgerlijke partij het verschil in meer tussen beide bedragen niet toelicht noch de oorzaak ervan voordraagt; dat dientengevolge op dat stuk op de stelling van de verweerders dient ingegaan, zodat het netto-arbeidsinkomen (nettoloön en netto voordelen) als berekeningsbasis dient genomen;

Overwegende dat het slachtoffer van 1 maart 1954 tot 4 mei 1955 (dit is 14 maanden) een nettoloön heeft

verdiend van 8351,29 Duitse marken (zie attest van de werkgever dd. 20 december 1955); dit maakt $8.351,29 : 14 = 592,52$ Duitse marken per maand of $592,52 \times 12 = 7.158,24$ Duitse marken per jaar;

Overwegende dat het slachtoffer gedurende diezelfde tijdspanne een netto-voordeel heeft genoten van 309,46 Duitse marken als tegenwaarde van 6 ton personeels-kolen; dit maakt $309,46 : 14 = 22,10$ Duitse marken per maand of $22,10 \times 12 = 265,20$ Duitse marken per jaar;

Overwegende dat het netto-arbeidsinkomen van het slachtoffer, waar geen andere arbeidsverdiensten bewezen zijn, derhalve dient vastgesteld op $7.158,24 + 265,20 = 7.423,44$ Duitse marken per jaar of $7.423,44 : 12 = 618,62$ Duitse marken per maand; dit voor de duur van de vermoedelijke winstgevende levensduur en buiten de verhogingsmogelijkheden, die afzonderlijk worden opgevorderd en verder worden besproken;

Overwegende, wat aangaat het basisbedrag voor verlies van arbeidsopbrengst na de vermoedelijke winstgevende levensduur, dat nergens ter zaak blijkt noch dat het levenslang pensioen dat vrouw Plischke geniet lager is in bedrag dan datgene dat zij zou genoten hebben ware haar man later vooroverleden, noch langer dan het aandeel dat haar van het gezamenlijk pensioen zou ten goede zijn gekomen ware haar man lang genoeg in leven gebleven; dat uit dien hoofde bijgevolg geen schade bewezen gebleken is;

Overwegende echter dat Plischke, ware hij in leven gebleven, na zijn vermoedelijke winstgevende arbeidsduur nog een renderende bedrijvigheid zou aan de dag gelegd hebben, waarvan de tegenwaarde, hetzij in opbrengst, hetzij in mindere uitgaven, hetzij in beide, naar billijkheid dient begroot op 100 Duitse marken per maand of 1.200 Duitse marken per jaar;

Overwegende dat de kansen, die de weduwe zou hebben om een nieuw huwelijk aan te gaan, niet kunnen in acht genomen worden om de schade te bepalen, omdat deze kansen vreemd zijn en aan het misdrijf van de eerste verweerder en ook vreemd aan de schade die door het misdrijf werd veroorzaakt; dat, immers, waar het overlijden van Plischke ongetwijfeld door de verdwijning van een wettelijk belet een nieuw huwelijk mogelijk maakt voor zijn weduwe, dit overlijden daarom geen oorzaak wordt van de kans daartoe; dat om het even welke gehuwde persoon, mits aan alle andere voorwaarden te voldoen, kans heeft een tweede huwelijk aan te gaan, zodat het vooroverlijden deze kansen niet veroorzaakt, maar doodeenvoudig de verwezenlijking van een reeds bestaande kans mogelijk stelt;

Overwegende dat die kansen trouwens niet kunnen beschouwd worden als een voordeel dat zeker is; dat men inderdaad, waar men beweren zou dat het vooroverlijden van de man voor de weduwe een voordeel heeft veroorzaakt omdat zij daardoor een kans op een nieuw huwelijk verkrijgt, men evengoed zou kunnen beweren dat zij daardoor het nadeel heeft geleden een nieuw huwelijk te moeten wagen om tot een nieuw echtelijk leven te komen; dat de kansen op een nieuw huwelijk bijgevolg zowel een nadeel als een voordeel kunnen betekenen, vooreerst naar gelang dat het nieuw huwelijk al dan niet kans heeft om tot stand te komen en ook naargelang dat het nieuw huwelijk goed of slecht kan uitvallen, wat ten slotte uitsluitend aan de echtgenoten zelf gelegen is en in ieder geval nooit een gevolg is van het vooroverlijden van de voorgaande echtgenoot;

Overwegende dat de kansen tot een nieuw huwelijk des te meer onzeker en aleatoir zijn daar vooreerst naast deze kansen, ook deze staan om geen gelegen-

heid tot een nieuw huwelijk te vinden, daar vervolgens deze kansen tributair zijn van de willekeurige vrijheid van de weduwe op dat stuk, waarnaast ook de willekeurige vrijheid van de eventuele toekomstige echtgenoot staat;

Overwegende nog dat het verminderen van de schadevergoeding in verhouding met een zogenaamd voordeel wegens kansen op een nieuw huwelijk als gevolg zou hebben dat de weduwe, zo ze volledig in haar schade moest willen hersteld worden, noodzakelijk de besproken kansen zou moeten in overweging nemen; dat dit echter ongeoorloofd voorkomt, daar de willekeurige vrijheid van de weduwe om haar kansen op een nieuw huwelijk te overwegen volstrekt en absoluut gaaf moet blijven, omdat deze vrijheid tot de volstreekte openbare orde behoort, zodat ook niemand vorderen of eisen kan dat de weduwe de besproken kansen zou overwegen of ze als een voordeel zou gaan beschouwen;

Overwegende dat de toe te passen rentevoet voor de berekeningen van de kapitalisaties, in acht nemende de actuele beleggingsmogelijkheden van kapitalen, dient vastgesteld op 4 % per jaar;

Overwegende dat, in acht nemende de samenstelling van het gezin van Plischke, zijn ouderdom, de ouderdom van zijn vrouw, de ouderdom van zijn kind, en aannemende dat het slachtoffer voor het werkelijk bedrag van zijn reis- en verblijfkosten door zijn patroon was vergoed, de persoonlijke onkosten van onderhoud van het slachtoffer dienen vastgesteld op 40 % van het inkomen;

Overwegende dat de burgerlijke partij voorhoudt dat voor haar een toekomstig klein kapitaal is verloren gegaan door het verlies van het inkomen van haar man;

Overwegende echter dat, waar dit toekomstig kapitaal uit het inkomen van haar man zou getrokken geweest zijn, en waar verder dit verloren inkomen, in verhouding met de verantwoordelijkheden en voor het deel dat de weduwe daarin zou genoten hebben, zal vergoed worden, ipso facto de mogelijkheid tot dergelijke besparing voor de weduwe en in de mate van haar recht in stand blijft, zodat daarin voor haar geen schade meer zal bestaan;

Overwegende dat het totaal bedrag van het verlies van inkomen derhalve bedraagt (buiten de verder overwogen te verwachten loonsverhogingen) :

1) sedert het ongeval tot 3 mei 1957, hetzij gedurende twee jaar, zij $7.423,55 \times 2 = 14.846,88$ Duitse marken;

2) voor het overige van de vermoedelijke winstgevende levensduur van het slachtoffer, het is te zeggen $32 - 2 = 30$ jaar, berekend op 3 mei 1957, tegen een rentevoet van 4 %, met jaarlijkse basis van 7.423,44 Duitse marken en waarvan $40/100$ e af te trekken voor persoonlijke onkosten, dit maakt $7.423,44 \times$ het coëfficiënt $17,292 \times 60/100 = 77.019,67$ Duitse marken.

3) voor het overige van de absolute levensduur na de 32 jaar vermoedelijke winstgevende levensduur, het is te zeggen voor een duur van $41 - 32 = 9$ jaar, berekend op de eerste dag na de vermoedelijke winstgevende levensduur, dan te brengen tot de comptante waarde van heden, met rentevoet van 4 % en jaarlijkse basis van 1.200 Duitse marken, dit maakt :

a) op de eerste dag na de vermoedelijke levensduur : $1.200 \times$ coëfficiënt $7,4353 = 8,922,36$ Duitse marken $\times 60/100 = 5.353,42$ Duitse marken;

b) wat op de dag van heden een comptante waarde vertegenwoordigt van $5.353,42 \times 0,3083$ (over 30 jaar) = 1.650,46 Duitse marken;

Overwegende dat het slachtoffer 28 jaar oud was en hem nog 32 jaar loonverschaffende arbeid te wachten stond gedurende dewelke het, bij gelijkblijvende economische omstandigheden, regelmatig loonsverhogingen mocht verwachten, dat het slachtoffer immers van aanlerend mijnhouwer tot houwer en dan tot toezichter en vervoerhouwer zou gekomen zijn; dat het echter niet bewezen is dat het slachtoffer eens in bediendencontract zou gekomen zijn;

Overwegende dat deze verhogingen in het verloop van de jaren geleidelijk en regelmatig stijgend in voege zouden gekomen zijn en tot zover dat Plischke bij het verstrijken van zijn vermoedelijke winstgevende levensduur een loon zou genoten hebben dat $\pm 20\%$ hoger zou geweest zijn dan op de dag van zijn overlijden; dat het dan billijk voorkomt deze verhogingen ex aequo et bono en over het geheel van de vermoedelijke winstgevende levensduur vast te stellen op 10% , zodat het verlies daarvan, berekend op 3 mei 1957, een schade betekent van $(14.846,88 \times 77.019,67) \times 10/100 = 9.186,66$ Duitse marken;

Overwegende dat geen enkel bewijs wordt ingebracht van enig recht of enige kans op het bezit van een huis, noch enig bewijs van het teloorgaan van dergelijk recht of kans; dat derhalve geen schade uit dien hoofde bewezen is;

Overwegende dat de schade wegens onkosten van dokter, kliniek, begrafenis, vervoer van lijk, briefwisseling, telefoon, telegraaf, rouw (klederen, enz.) als volgt dient vastgesteld:

1) het ereloon van dokter De Puydt, de onkosten in de kliniek van het Heilig Hart te Oostende, de rekening voor begrafenis onkosten van Vander Gunst en Zoon en de rekening van Lucas Houtteman voor het vervoer van het lijk naar Duitsland werden betaald en gedragen door de werkgever van het slachtoffer, zodat hier geen schade voorhanden is in hoofde van de weduwe;

2) de onkosten bij de firma Jos. Steyman te Castrop-Rauxel werden voor het gehele bedrag van $500 + 169,75 = 669,75$ Duitse marken aan de weduwe terugbetaald door de werkgever van haar man;

hier is dus geen schade meer te vergoeden;

3) de eis voor onkosten van briefwisseling, telefoon en telegraaf is bewezen, echter niet voor het gevorderde bedrag, doch voor een forfaitair bedrag van 40 Duitse marken;

4) de schadepost van 1.038,40 Duitse marken bestaat uit onkosten die de weduwe gedaan heeft voor rouw-tailleur, rouwkled en bloes, kousen, mantel, handschoenen, bedankingskaartjes (17,20 Duitse marken), damesschoenen, begrafenis onkosten (48 Duitse marken), kled, pull-over en golf en nog een pull-over en kousen, zwarte winterkleding, grafverzorging (53 Duitse marken), bolero en grafsteen (300 Duitse marken); de uitgaven van $17,20 + 48 + 53 + 300 = 418,20$ Duitse marken zijn bewezen; het overige blijkt overdreven en betekent bovendien een uitgave die slechts gedeeltelijk door het misdrijf van de eerste verweerder werd veroorzaakt, daar de aangekochte kledingstukken verder kunnen dienen, terwijl de vroegere kledingstukken niet buiten gebruik zijn gesteld; deze uitgave dient ex aequo et bono vastgesteld op 400 Duitse marken;

daar de weduwe nu te verwachten had dat zij langer te leven had dan haar echtgenoot zou zij eens die uitgaven moeten doen hebben, zodat haar schade dient vastgesteld op het verschil tussen het bedrag van de uitgave en de waarde van dit bedrag op de dag van het overlijden, ware die uitgave slechts noodzakelijk geweest bij het einde van de vermoedelijke absolute levensduur, het is te zeggen over 41 jaar tegen 4% of $418,20 + 400 = 818,20$ Duitse marken $\times$ coëfficiënt

$0,2003 = 163,89$ Duitse marken, zodat de schade bedraagt $818,20 - 163,89$ Duitse marken.

Overwegende dat de burgerlijke partij vergoedingen en geldsommen heeft ontvangen van de organismen Bergbau en Ruhrknapschaft ten titel van overlijdensgeld en toelagen; dat de verweerders voorhouden dat deze van het bedrag van de schade moeten afgetrokken worden; dat de burgerlijke partij dit niet betwist; dat het bewezen is dat dit organisme Bergbau ten dien titel 2.551,84 Duitse marken en het organisme Ruhrknapschaft 819,32 Duitse marken hebben uitbetaald; dat geen andere uitbetalingen bewezen zijn; dat deze sommen van $2.551,84 + 819,32$ Duitse marken uitgekeerd werden voor de periode gaande tot 13 december 1955; dat deze sommen bijgevolg dienen afgetrokken van de schade hierboven begroot op 14.846,88 Duitse marken) voor loonverlies tot 3 mei 1957;

Overwegende dat de verweerders ook voorhouden dat alle sommen dienen afgetrokken, die de burgerlijke partij van dezelfde organismen zal ontvangen; dat echter, waar nog geen betaling van dergelijke gebeurd is, noch over sommen op dergelijke wijze werd beschikt dat ze als betalingen van die aard mogen beschouwd worden, er in die mate nog niet kan gesproken worden van schade die vergoed is, noch van enig recht om dergelijke van de schade te doen aftrekken;

Overwegende dat, in de huidige gegevens de officiële wisselkoers voor vreemde munten, de wisselkoers voor de verdere berekeningen dient vastgesteld op 12 Belgische franken voor Duitse mark;

Overwegende dat het totaal bedrag van de tot nog toe niet vergoede schade bijgevolg dient samengevat als volgt:

- | | |
|---|----------------|
| a) zedelijke schade aan de weduwe | fr. 125.000,— |
| b) zedelijke schade aan het kind | fr. 50.000,— |
| c) verlies van arbeidsloon binst de twee eerste jaren: $14.846,99 - (2.551,84 + 819,32) = 11.475,82 \times 12$ | fr. 137.708,64 |
| d) verlies van arbeidsloon binst de volgende jaren van de vermoedelijke winstgevende overlevingsduur: $77.019,67 \times 12 =$ | fr. 924.236,04 |
| e) verlies van bedrijvigheidsopbrengst gedurende het overige van de absolute levensduur $1.650,46 \times 12 =$ | fr. 19.805,52 |
| f) verlies van verhoging van arbeidsinkomen: $9.186,66 \times 12 =$ | fr. 110.239,92 |
| g) briefwisseling, telefoon en telegraaf $40 \times 12 =$ | fr. 480,— |
| h) begrafenis onkosten en klederen: $654,31 \times 12 =$ | fr. 7.851,72 |

Overwegende dat de verweerders slechts voor de helft van de schade moeten instaan, terwijl aan de weduwe van het slachtoffer reeds een provisionele vergoeding van 25.000 frank werd toegekend; dat de verweerders bijgevolg dienen te vergoeden:

1) aan de weduwe: $125.000 + 137.708,64 + 924.236,04 + 19.805,52 + 110.239,92 + 480 + 7.851,72 = 1.325.322,04 : 2 = 662.661,02 - 25.000 = 637.661,02$ frank in Belgische munt;

2) aan het kind: $50.000 : 2 = 25.000$ frank in Belgische munt.

Om deze redenen:

Gelet op artikelen 44, 45, 50 van het Strafwetboek, artikel 211 van het Wetboek van Strafvordering, artikelen 1382, 1383 en 1384 van het Burgerlijk Wetboek, artikel 24 der wet van 15 juni 1935, alle wetsbepalingen door de Voorzitter ter terechtzitting aangeduid.

Het Hof,
Recht doende op tegenspraak,
Alle andere of strijdige besluiten als ongegrond verwerpend:

Veroordeelt de beide verweerders solidair om te betalen aan de burgerlijke partij zo zij handelt:

1) voor de weduwe in eigen naam, de som van 637.661,02 frank, ten titel van vergoeding voor stoffelijke en zedelijke schade,

2) voor het kind de som van 25.000 frank, ten titel van vergoeding voor zedelijke schade,

beide sommen te vermeerderen met de vergoedende intresten van op de dag van het ongeval, zijnde 3 mei 1955, tot deze van de stelling als burgerlijke partij, zijnde 7 januari 1956 en met de gerechtelijke intresten van deze laatste datum af.

Verwijst de verweerders solidair in de kosten van de aanleg sedert het tussenarrest van 19 juni 1956 gevallen aan de zijde van de burgerlijke partij.

Verwerpt het overige van de eis van de burgerlijke partij als ongegrond.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 28 maart 1957.

Voorzitter: M. Bossaert.

Raadsheren: M.M. Verougstraete en De Vreese.

Eerste Advocaat-Generaal: M. Vermeulen.

Internationaal privaatrecht. — Bevoegdheid van een Belgische rechtbank tot verbetering van een in het buitenland ontvangen doch in België overgeschreven akte van de burgerlijke stand.

Zo volgens de principes van het internationaal privaatrecht een Belgische rechtbank niet bevoegd is een in het buitenland door een vreemde overheid ontvangen akte van de burgerlijke stand te verbeteren, is een Belgische rechtbank wel bevoegd tot rectificatie van een in het buitenland ontvangen akte van de burgerlijke stand, die een Belg betreft, die overgeschreven is in de registers van een in het rechtsgebied van deze rechtbank gelegen gemeente.

Na het verbeteren van de in België overgeschreven akte zal weliswaar tegenstrijdigheid bestaan tussen deze verbeterde akte en de in het buitenland niet verbeterde akte, maar deze laatste kan op de staat van een persoon van Belgische nationaliteit geen rechtsgevolgen hebben, die in strijd zijn met de desbetreffende Belgische wet.

Hoogstoel.

Advies O. M.

De Procureur des Konings bij de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent geeft met eerbied te kennen: dat hij verzoekschrift heeft voorgelegd aan de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent, tot verbetering van de akte van geboorte van Hoogstoel Manfred, ontvangen door de «Standesbeamte» te Leipzig in Duitsland, op 24 november 1944 onder nr 2783/1944 vertaald en overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand, register der geboorten te Gent, op 20 november 1946, onder nummer 252;

dat de rechtbank, bij vonnis gewezen op 5 december 1956, waarvan uitgifte bij onderhavig verzoekschrift is gevoegd, zich onbevoegd heeft verklaard van het

verzoek kennis te nemen omdat een blinde toepassing van het stelsel — volgens hetwelk een Belgische rechtbank bevoegd is om de buitenlandse akten van de burgerlijke stand, die Belgen betreffen, door een vonnis te verbeteren, wanneer de akte in een gemeente, in haar arrondissement gelegen, is overgeschreven — tot gevolg zou hebben, dat de belanghebbende aldus over twee verschillende bewijzen van staat zou beschikken, dat dit stelsel dan ook slechts toepassing kan vinden indien de voorafgaande verbetering van de oorspronkelijke akte onmogelijk is, waarvan ter zake niet blijkt;

Dat in strijd met hetgeen de rechtbank meent te moeten voorhouden, zij wel bevoegd is;

dat de afstamming, zoals al de vorderingen welke de staat en de bekwaamheid der personen aanbelangen, vastgesteld wordt door de wet en wel door de nationale wet (artikel 3, al. 3, B. W.);

dat, volgens de Belgische wet een kind dat geboren is uit de schoot van een gehuwde vrouw, de man tot vader heeft en derhalve een wettig kind is (artikel 312 B. W.);

dat de akte van geboorte van een wettig kind de vermeldingen betreffende de eenzelligheid van het kind moet bevatten, namelijk: het geslacht van het kind, de voornamen die hem gegeven werden, de namen, voornamen, het beroep en de woonplaats van de vader en van de moeder (artikel 57 B. W.), ten einde de afstamming van het kind te bewijzen (artikel 319 B. W.);

dat volgens de principes van het internationaal privaatrecht, een Belgische rechtbank niet bevoegd is om een in het buitenland door een vreemde overheid ontvangen akte van de burgerlijke stand te verbeteren;

dat echter, zoals blijkt uit de beweegredenen van het vonnis «a quo» en uit de erin aangehaalde rechtsleer en rechtspraak, een Belgische rechtbank wel bevoegd is tot het rectificeren van een in het buitenland ontvangen akte van de burgerlijke stand, die overgeschreven werd in de registers van een gemeente gelegen in het rechtsgebied van deze rechtbank (cfr. ook nog: studie verschenen in de Belgique Judiciaire 1866, col. 1473 en volg. Etat civil — Acte reçu à l'étranger — Rectification; Pand. Belg., V°, acte de l'état civil, n° 585 tot en met 588; Cour d'Appel de Paris, 4 février 1892, en nota, Dalloz, 1892, 2, 537; Tribunal de Toulouse, 25 août 1873, Sirey 1874, 2, 59; Aubry et Rau, Cours de droit civil français, 6e uitgave, Boekd. I, par. 63, en nota 12bis, blz. 322; Supplément au Répertoire Dalloz, uitgave 1887, V°, acte de l'état civil, n° 117; Répertoire du droit français Carpentier, V°, acte de l'état civil, n° 1347 tot en met 1362);

dat er, evenwel, na het verbeteren van de in België overgeschreven akte tegenstrijdigheid zal bestaan tussen deze verbeterde akte en de in het buitenland niet verbeterde akte; maar dat de in de vreemde bestaande niet verbeterde akte alleszins op de staat van de persoon van Belgische nationaliteit geen juridische gevolgen kan hebben in strijd met de desbetreffende Belgische wet (cfr. Dalloz, Répertoire pratique de législation de doctrine et de jurisprudence, V°, acte de l'état civil, n° 291; Cours d'Appel de Paris, 2 août 1876, Sirey 1879, 2, 250; Cours d'Appel de Montpellier, 22 novembre 1909 en nota, Dalloz 1910, 2, 177; Cours d'Appel de Rouen, 25 juillet 1906 en nota, Dalloz 1907, 2, 957; Fuzier-Herman, Code civil annoté art. 47, n° 10; Répertoire pratique du droit français Carpentier, V°, acte de l'état civil, n° 1316 en volg.);

Dat het in onderhavige zaak overigens niet te vrezen is dat belanghebbende van de in de registers van de burgerlijke stand van Leipzig niet verbeterde geboorte-

akte gebruik zal maken, daar hij op gebied van afstamming in een ongunstiger toestand zou komen te staan dan door het gebruik van de te Gent overgeschreven verbeterde akte;

Om deze reden, deze van eerste aanleg en alle andere later aan te voeren of ambtshalve in te roepen door het Hof van Beroep, verzoekt vertoger U, de mededeling te bevelen van dit request, met de stukken tot staving, aan het Openbaar Ministerie, een dag vast te stellen waarop er uitspraak zal worden gedaan op het hoger beroep, hetwelk hij, bij onderhavig request, instelt tegen bovengemeld vonnis; en besluit hij dat het Hof behage, na het Openbaar Ministerie in zijn besluiten te hebben gehoord, het vonnis waartegen beroep gewezen door de eerste burgerlijke kamer der rechtbank van eerste aanleg te Gent, zetelend op 5 december 1956, teniet te doen :

1) te zeggen dat de rechtbank van eerste aanleg te Gent wel bevoegd was tot het verbeteren van de akte van geboorte van Hoogstoel Manfred, hierna nader omschreven;

2) en te doen wat de eerste rechter had moeten doen, te zeggen dat de akte van geboorte van Hoogstoel Manfred, overgeschreven in het register van de burgerlijke stand der geboorten te Gent van het jaar 1946, onder nummer 250 zal verbeterd worden met dien verstande dat de vermeldingen : « Manfred Hoogstoel is de 24 november 1944, om 2 uur 45 minuten, in Leipzig Helfferichstraat, 45, geboren. Moeder : spinster Josephina Camilla Hoogstoel, zagezegd geschieden van Damme », zullen vervangen worden door volgende vermeldingen : « de 24 november 1944, om 2 uur 45 minuten is te Leipzig, Helfferichstraat 45, geboren : Manfred, zoon van Van Damme Isidoor Willem, werkmán, geboren te Mariakerke, de 9 september 1908, er wonende, en van dezès echtgenote Hoogstoel Josephina Camilla, spinster, geboren te Gent, de 8 maart 1916 » ;

Te bevelen dat het beschikkend gedeelte van het te wijzen arrest zal overgeschreven worden in de lopende registers van de burgerlijke stand der stad Gent, dadelijk na de aflevering van het afschrift aan de ambtenaar van de burgerlijke stand en dat melding der verbetering zal gemaakt worden in de jaarlijkse en tienjaarlijkse tabellen en op de rand van de gewijzigde akte door de bewaarders van deze, dat verbod aan dezen gedaan wordt, op straf als bij de wet bepaald, voortaan uittreksel of afschriften ervan af te leveren zonder de vermelding der bevolen verbetering.

Gent, 19 januari 1957.

(w.g.) J. Ingels.

Vordering van de Procureur-Generaal

De Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Gent;

Gezien het vonnis dd. 5 december 1956 op rekest verleend door de eerste burgerlijke kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Gent, op de vordering van de heer Procureur des Konings bij die rechtbank, ertoe strekkende de verbetering te horen bevelen van de akte van overschrijving, in vertaling, in de registers van de burgerlijke stand te Gent, dd. 20 november 1946, van de geboorteakte van Hoogstoel Manfred, geboren te Leipzig (Duitsland) op 24 november 1944;

Gelet op het beroep tegen dit vonnis door de heer Procureur des Konings te Gent ingesteld bij rekest dd. 19 januari 1957, nedergelegd ter griffie van het Hof van Beroep te Gent op 21 januari 1957;

Overnemende de beweegredenen in voormeld rekest uiteengezet;

Vordert dat het aan het Hof behage :

Het vonnis waartegen beroep teniet te doen en, opnieuw wijzende, de aangevraagde verbetering van de besproken geboorteakte te bevelen, overeenkomstig de termen van evenvermeld rekest van de heer Procureur des Konings te Gent.

Gedaan op het Parket-Generaal te Gent,
de 1 februari 1957.

Arrest

Gezien het request van beroep van de heer Procureur des Konings te Gent, dd. 19 januari 1957, en het vonnis dd. 5 december 1956 verleend door de eerste burgerlijke kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Gent;

Overwegende dat het beroep regelmatig is naar de vorm en tijdig werd ingesteld;

Gehoord het verslag van de heer raadsheer de Vreese, raadsheer-rapporteur;

Gehoord de heer Van Hauwaert, substituut-procureur-generaal, in zijn vordering;

Overwegende dat het verzoekschrift van de heer Procureur des Konings te Gent strekt tot verbetering van de akte van overschrijving, in vertaling, in de registers van de burgerlijke stand te Gent, van de geboorteakte van Hoogstoel Manfred, opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand te Leipzig (Duitsland);

Overwegende dat de eerste rechter zich ten onrechte onbevoegd heeft verklaard om van dit verzoek kennis te nemen;

Overwegende dat de eerste rechter terecht vaststelde dat het verzoek niet strekt tot een wijziging van staat, maar enkel tot verbetering der geboorteakte;

Overwegende dat indien volgens de principes van het internationaal privaatrecht een Belgische rechtbank niet bevoegd is om een in het buitenland door een vreemde overheid ontvangen akte van de burgerlijke stand te verbeteren, een Belgische rechtbank, zoals de eerste rechter het ten andere zelf aanhaalt, wel bevoegd is tot rectificeren van een in het buitenland ontvangen akte van de burgerlijke stand die een Belg betreft en die overgeschreven werd in de registers van een gemeente gelegen in het rechtsgebied van deze rechtbank;

Overwegende dat de eerste rechter ter zake van deze regel ten onrechte afweek, onder voorwendsel dat de belanghebbende alsdan over twee verschillende bewijzen van staat zou beschikken, terwijl ter zake de voorafgaandelijke verbetering van de oorspronkelijke akte niet onmogelijk is;

Overwegende dat er, na het verbeteren van de in België overgeschreven akte weliswaar tegenstrijdigheid zal bestaan tussen deze verbeterde akte en de in het buitenland niet verbeterde akte;

dat de in den vreemde bestaande niet verbeterde akte echter alleszins op de staat van een persoon van Belgische nationaliteit geen juridische gevolgen kan hebben in strijd met de desbetreffende Belgische wet;

dat er derhalve voor de rechtbank van eerste aanleg te Gent geen reden was om zich onbevoegd te verklaren;

Ten gronde :

Overwegende dat volgens de vermeldingen van de aangevochten akte belanghebbende de zoon is van de spinster Josephina Camilla Hoogstoel, zagezegd geschieden van Van Damme;

Overwegende dat het vaststaat dat de moeder, Josephina Camilla Hoogstoel op het ogenblik van de ge-

boorte gehuwd was met Isidoor Willem Van Damme;

dat Isidoor Willem Van Damme, als wettige echtgenoot van de moeder, moet verondersteld worden de vader te zijn van het kind dat tijdens het huwelijk werd ontvangen en geboren;

dat derhalve voornoemde Manfred Hoogstoel dient te worden aangezien als wettige zoon van Isidoor Willem Van Damme en van dezes echtgenote Josephina Camilla Hoogstoel;

Overwegende dat de geboorteakte van Hoogstoel Manfred derhalve dient verbeterd in de zin hierna bepaald;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 145 juni 1935;

Ontvangt het hoger beroep en verklaart het gegrond; doet het bestreden vonnis te niet, en, opnieuw wijzende bij evocatie, zegt dat de rechtbank van eerste aanleg te Gent bevoegd was, en doende wat de eerste rechter had behoeven te doen, zegt dat de akte van geboorte van Hoogstoel Manfred op 20 november 1946 overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand der geboorten te Gent van het jaar 1946, onder nummer 252, zal verbeterd worden in dien zin dat de meldingen : « Manfred Hoogstoel is de 24 november 1944, om 2 uur 45 minuten, in Leipzig, Helfferichstraat 45, geboren. Moeder : spinster Josephina Camilla Hoogstoel, zögezegd gescheiden Van Damme », zullen vervangen worden door volgende vermeldingen : « de 24 november 1944, om 2 uur 25 minuten, is te Leipzig (Duitsland), Helfferichstraat 45, geboren : Manfred, zoon van Van Damme Isidoor Willem, werkman, geboren te Mariakerke op 9 september 1908, er wonende, en van dezes echtgenote Hoogstoel Josephina Camilla, spinster, geboren te Gent op 8 maart 1916 »;

Beveelt dat het beschikkend gedeelte van dit arrest zal worden overgeschreven in de lopende registers van de burgerlijke stand der stad Gent, dadelijk na de aflevering van het afschrift aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, en dat melding der verbetering zal gemaakt worden in de jaarlijkse en tienjaarlijkse tabellen en op de rand van de gewijzigde akte door de bewaarders van deze; zegt dat verbod wordt gedaan aan dezen, op straf als bij de wet bepaald, voortaan uittreksels eruit of afschriften ervan af te leveren, zonder de vermelding der bevolen verbeteringen;

Kosten ten laste van de Staat.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis. — 21 december 1955.

Voorzitter : M. Janssens.

Rechters : M.M. Cornette en Hernould.

Advocaten : Mrs Celis en Andriessen.

Hypotheken. — K. B. van 7 januari 1936. — Strafbeding. — Nietigheid wegens ongeoorloofdheid van de hoofdovereenkomst.

Strafbedingen zijn in principe toegelaten en strekken krachtens artikel 1134 B.W. partijen tot wet. Het strafbeding is een bijkomende overeenkomst.

Het strafbeding is ongeoorloofd en derhalve nietig, indien de hoofdovereenkomst door de wet verboden is.

In casu is de hoofdovereenkomst in strijd met het K.B. van 7 januari 1936 tot regeling van de hypothecaire leningen en is het strafbeding mitsdien nietig.

X. t/ Y.

Gezien de stukken van het geding o.m. :

1. Het in regelmatige vorm voorgebracht vonnis, waartegen beroep, verleend door de Heer Vrederechter van het Derde Kanton der Stad Antwerpen, in datum van 12 maart 1955;

Overwegende dat het beroep, aan de hand van de voorgebrachte stukken tijdig en in regelmatige vorm ingesteld, ontvankelijk voorkomt ;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis ertoe strekte geïntimeerde te veroordelen tot betaling aan appellante van de som van 3.158 fr., zijnde in hoofdzaak een vergoeding van 2 % op het toegestane kapitaal (120.000 fr.), vergoeding die contractueel forfaitair was voorzien bij niet-uitvoering der aangegane overeenkomst ;

Overwegende dat de Eerste Rechter deze vordering deels toekende en slechts ten belope van 1.508 fr. ;

Overwegende dat op 3 februari 1954 partijen het volgende overeenkwamen : « De Br. gelast W.H.B.A., die aanvaardt, hem een hypotheek te bezorgen 1° rang van een maximum bedrag van 120.000 fr. Aanvrager verklaart zich akkoord forfaitair aan W.H.B.A. te betalen 5,50 % op het bedrag der toegestane lening, begrijpende de notariskosten, registratierechten, erelonen op de leningsakte, alsmede vergoeding en onkosten van W.H.B.A.. Ondergetekende machtigt tevens de instrumenterende Notaris dit bedrag af te houden bij het verlijden der leenakte, alsmede zijn rekening voor dertigjarige staat... » en verder : « Door het hypotheek organisme zal voor verhandelingsvergoeding een 1/2 % op de ontleende som mogen aangerekend worden, tenzij door W.H.B.A. zelf. »

« Benevens de schatting, onderzoekskosten en eventueel notariskosten, verbindt hij zich aan W.H.B.A. te betalen, een schadevergoeding voor niet-uitvoering, forfaitair vastgesteld op twee per honderd van het maximum bedrag der aangevraagde lening, indien hij, om gelijk welke reden, van de lening afziet, nadat ze hem werd toegezegd, de leningsakte weigert te verlijden of deze onmogelijk maakt o.a. wegens onnauwkeurige verklaringen. »

Overwegende dat de vordering van appellante hoofdzakelijk gesteund is op het laatst voornoemde alinea, waarvan zij de toepassing vraagt, — dat zij betoogt dat geïntimeerde slechts bij schrijven van 7 april 1954

afzage van de aangevraagde lening, die hem bij schrijven van 26 maart 1954 was toegezegd; dat geïntimeerde in dit opzicht betoogt en vraagt te mogen bewijzen dat reeds vóór 26 maart 1954 de overeenkomst van 3 februari 1954 mondeling werd opgezegd;

Overwegende dat het laatste vernoemde alinea, al de kenmerken vertoont van een strafbeding; dat principieel zulke bedingen toegelaten zijn en bij toepassing van artikel 1134 van het Burgerlijk Wetboek als wet tussen partijen gelden; dat een strafbeding een bijkomende overeenkomst uitmaakt;

Overwegende echter dat een strafbeding niet geoorloofd is, wanneer de hoofdovereenkomst door de Wet verboden is;

Overwegende dat de hoofdovereenkomst in strijd is met het Koninklijk Besluit van 7 januari 1936;

Overwegende dat ter zake W.H.B.A., buiten de regeling harer eigen vergoeding en kosten, ook de notariskosten, registratierechten en erelonen op de ontleningsakte regelt, dat zij tevens de notaris aanduidt en zich met de schatting van het onroerend goed bezig houdt, al deze beschikkingen erop wijzen dat appellante als een deelnemende derde aan de hypothecaire verrichting dient te worden beschouwd en niet mag gezegd worden dat zij als een gewoon tussenpersoon noch rechtstreeks noch onrechtstreeks gewerkt heeft voor een onderneming van hypotheeklening bij interventie, hier ter zake de Caisse Nationale de Retraite et d'Assurance, derhalve het ten onrechte is dat appellante hare tussenkomst voorstelt als zijnde een tussenpersoon slechts om geldnemer en ontleners in tegenwoordigheid te stellen en om de voorwaarden en modaliteiten der overeenkomst te bespreken (Zie Rechtbank van Eerste Aanleg, 28 februari 1952, tijdschrift voor Notarissen 1952, blz. 75);

Overwegende dat de algemene strekking van het Koninklijk Besluit blijkt uit het verslag aan de Koning, daar waar het aanhaalt: « De Regering heeft geoordeeld dat er aanleiding bestond een volstrekt algemeen karakter te geven aan de bepalingen van Titel I betreffende de contractuele verhoudingen tussen geldschietters, geldopnemers en aan de hypothecaire verrichtingen deelnemende derden, alsmede de naleving ervan slechts door burgerlijke sancties te waarborgen » (Moniteur van 6 en 7 januari 1936, blz. 59);

Overwegende dat het Koninklijk Besluit de belangen der openbare orde nastreeft, wanneer het in artikel 24 beschikt, dat geen enkele vergoeding of commissie verschuldigd is, welke ook de benaming of de begunstigde weze, tenzij uitdrukkelijke vermelding in de akte van lening en artikel 8 van het Koninklijk Besluit de vergoeding op 0,50 % beperkt;

Overwegende dat het blijkt uit voorgaande overwegingen dat de hoofdovereenkomst door de Wet verboden is en derhalve het strafbeding niet geoorloofd is;

Overwegende dat geïntimeerde bij wijze van incidenteel beroep, betwist de gevraagde sommen van 650 fr. en 108 fr. verschuldigd te zijn;

Overwegende dat het niet blijkt uit de stukken der bundels van appellante dat er een schatting werd gedaan, en zeker niet dat de kosten ervan op 650 fr. zouden belopen;

Overwegende dat gelet op het ongeoorloofde karakter van het strafbeding en de afwijzing van de eis desbetreffende de vordering der overdrachtstaks (108 fr.) eveneens ongegrond is;

Om deze redenen,

De Rechtbank,
Rechtsdoende in hoger beroep en op tegenspraak;

Alle verdere en strijdige besluiten van de hand wijzende;

Na erover beraadslaagd te hebben;

Verklaart het beroep ontvankelijk doch ongegrond;

Ontvangt het incidenteel beroep en erop rechtdoende: wijst oorspronkelijke aanlegster af van haar eis en verwijst haar tot de kosten zowel van eerste aanleg als van beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

Kortgeding. — 6 december 1956

Voorzitter: M. De Necker.

Advocaten: M.M. Roose en Schoonfeld.

Echtscheiding. — Bewaking van het kind gedurende de procedure toegekend aan de moeder. — De vader behoudt het recht te beslissen op welke school het kind zal worden geplaatst en in welke taal het zal worden onderwezen.

Wanneer de materiële bewaking van het uit het huwelijk gesproten minderjarig kind, hangende het echtscheidingsgeding tussen de ouders, door de rechter aan de vader wordt ontnomen om aan de moeder te worden toevertrouwd, moet dit bewakingsrecht eng worden opgevat, daar het ontnemen van de bewaking aan de vader niet geschiedt wegens een vermoeden van onwaardigheid, zoals geschiedt bij toepassing van art. 302 B.W. na echtscheiding, maar alleen in het belang van het kind, meestal omdat het de zorgen van de moeder niet kan ontberen.

De vader behoudt derhalve in dat geval de juridische en morele bewaking van het kind en heeft dus de keuze van het onderwijs, dat aan zijn kind moet worden gegeven op wetenschappelijk, zedelijk en godsdienstig gebied. Hij mag dus ook beslissen in welke taal het kind het onderwijs zal ontvangen en de school kiezen, waar het kind zal worden geplaatst.

Neiryneck t/ Guelton.

Overwegende dat de vordering strekt tot de wijziging der beschikking, genomen bij bevelschrift in kortgeding dd. 20 januari 1955 en tot haar aanvulling, in die zin dat Micheline Guelton slechts het bewakingsrecht op Albert Neiryneck zal behouden op voorwaarde dat zij, in het belang van het kind, aan haar zoon een opleiding verzekert in de vlaamstalige onderwijsinstelling, gevestigd Moricharplaats, n° 53 te Brussel, of in gelijk welke andere vlaamstalige onderwijsinstelling;

Overwegende dat verweerster Micheline Guelton tegen haar echtgenoot een vordering in echtscheiding heeft ingeleid en na de voorafgaande rechtspleging, deze vóór de rechtbank gedagvaard heeft bij exploit dd. 22 juni 1955;

Overwegende dat bij bevelschrift dd. 20 januari 1955 de rechter in kortgeding, zekere dringende en voorlopige maatregelen, voor de duur van het geding, genomen heeft;

Overwegende dat dit bevelschrift aan verweerster Guelton het bewakingsrecht over het gemeenschappelijk minderjarig kind Albert Neiryneck, geboren op 23 januari 1952, toekende wegens zijn jeugdige leeftijd;

Overwegende dat Micheline Guelton op het einde van het schooljaar 1955-56 het kind heeft laten inschrijven in een franstalige schoolinstelling — Kindertuin — van de Brusselse agglomeratie;

Dat zij, in dit verband, de vader niet geraadpleegd heeft noch hem zelfs verwittigd heeft van haar beslissing;

Overwegende dat dit gedaan werd in weerwil van eisers' beslissing, dat het kind zou worden geplaatst in een vlaamstalige onderwijsinrichting, dewelke aan verweerster sedert 27 april 1956 bekend was;

Dat bij brieven van 13, 17 en 31 oktober 1956 eiser zijn echtgenote in gebreke stelde hem te laten kennen in welke school zijn kind geplaatst werd en hem de verzekering te geven dat hij een Vlaams onderwijs genoot;

Overwegende dat verweerster op deze herhaalde aanmaningen geen gevolg gegeven heeft;

Overwegende dat naar luid van art. 371 en 372 B.W. de ouderlijke macht aan ieder der beide echtgenoten toebehoort;

Overwegende dat luidens art. 373 B.W. de vader alleen gedurende het huwelijk het ouderlijk gezag uitoefent;

Overwegende dat het ouderlijk gezag het geheel van rechten en machten is, door de wet aan de vader en moeder, erkend op de persoon en goederen van hun niet ontvoogde kinderen (De Page, Dr Civ. T. I, bl. 689), met het oog op de vervulling van de plichten van onderhoud, opvoeding en onderwijs, door de wet (art. 203 B.W.) aan de ouders opgelegd (Kluyskens, Burg. Recht, T. VII, bl. 532; Josserand, Dr Civ. T. I, bl. 588);

Overwegende dat de ouderlijke macht verscheidene attributen inhoudt, de ene betreffende de persoon van het kind, de andere betreffende zijn goederen (Kluyskens, Burg. Recht, Personen- en familierecht, T. VII, bl. 536 en volg.);

Overwegende dat hieruit spruit dat de ouderlijke macht kan gesplitst worden en de wet in het meerder belang van het kind, voorziet dat zekere bestanddelen van de ouderlijke macht, ervan kunnen afgenomen worden om aan andere personen dan de vader overgedragen te worden (De Page: Dr Civ., T. I, bl. 706 en volg.);

Overwegende dat het bewakingsrecht een der attributen der ouderlijke macht is, en de rechten bevat op de persoon van het kind, met uitzondering van het recht van tuchtiging en bestraffing, gedeeltelijk geregeld door de Wet van 15 mei 1912, artikel 14 (Kluyskens: Burg. Recht, T. VII, Personen- en familierecht, bl. 537);

Overwegende dat het recht van bewaking en toezicht, eng of «sensu stricto» en breed of «sensu lato» kan worden beschouwd;

Dat het bewakingsrecht «sensu stricto» beperkt blijft tot de materiële bewaking, zijnde het kind in de ouderlijke woning te behouden, door diegene die de bewaking uitoefent, verkozen, met de daaraan verbonden verplichting toezicht over het kind te houden, het te verzorgen en te onderhouden, terwijl het bewakingsrecht «sensu lato» of juridische bewaking, zich uitstrekt tot de morele bewaking, zijnde het recht voor de ouder, welke dit attribuut uitoefent, de maatregelen te treffen die hij voor het onderwijs en de opvoeding van het kind op zedelijk, filosofisch en godsdienstig gebied nuttig acht (De Page: Dr. Civ. T. I, bl. 722; Kluyskens: Burg. Recht, T. VII, Personen- en familierecht bl. 537);

Overwegende dat de uitoefening van de ouderlijke macht niet willekeurig mag geschieden en onder controle staat der rechterlijke macht (De Page: Dr. Civ., T. I, bl. 697);

Overwegende dat naar luid van art. 267 B.W. prin-

cipieel het voorlopig bewind over de kinderen, gedurende het geding in echtscheiding bij de man blijft, om reden dat door het inleiden van de eis het huwelijk niet ontbonden is en dus art. 373 B.W. van toepassing blijft;

Overwegende echter dat de rechter van deze regel afwijken mag in het meerder belang van het kind en op de vraag van de moeder, van de familie of van de Procureur des Konings;

Overwegende dat, wanneer de bewaking over het minderjarig gemeenschappelijk kind, in die voorwaarden aan de vader wordt ontnomen om aan de moeder overgedragen te worden, dit bewakingsrecht eng of «strictu sensu» moet worden verstaan en verklaard, daar het ontnemen van de bewaking aan de vader, niet gebeurt om reden van een vermoeden van onwaardigheid, zoals geschiedt bij toepassing van art. 302 B.W. na echtscheiding, maar alleenlijk in acht nemend het belang van het kind, en meestal omdat de moederlijke zorgen hem onontbeerlijk zijn;

Overwegende derhalve dat de vader de juridische of morele bewaking over het kind behoudt en hij dus de keus heeft van het onderwijs dat aan zijn kind zal worden gegeven op wetenschappelijk, zedelijk en godsdienstig gebied;

Dat hij dus mag beslissen in welke taal hij onderwijs zal genieten en de school kiezen waar het kind zal worden geplaatst;

Dat dit immers maar de uitoefening is van het grondwettelijk recht van gewetensvrijheid (art. 14) en taalvrijheid (art. 23) aan ieder burger verzekerd en waarvan het onmondig kind geniet door zijn wettelijke vertegenwoordiger;

Overwegende dat de rechter enkel controle uitoefent op de willekeurige daad van de ouder die de ouderlijke macht dienaangaande uitoefent;

Overwegende dat verweerster alleenlijk de materiële bewaking over het gemeenschappelijk minderjarig kind Albert Neirynek, gedurende de rechtspleging in echtscheiding bekomen heeft;

Dat de vader de ouderlijke macht bewaard heeft, waarvan alleenlijk de attributen van de materiële bewaking afgescheiden werden en hij dus de juridische bewaking voort uitoefent;

Overwegende dat hij dus het recht bezit te beslissen onder welk taalregiem zijn kind zal onderwezen worden en de rechter alleenlijk hoeft te onderzoeken indien zijn keus door willekeur werd ingegeven;

Overwegende dat dit in het geheel het geval niet is;

Overwegende inderdaad dat eiser terecht laat opmerken dat Albert Neirynek, zijn enig kind zijnde, heel natuurlijk later zijn plaats en toekomst vinden zal in de familievennootschap N.V. «Neirynek-Holvoet» en Lendeledé of de N.V. «Lainière de la Lys» te Zulte, waarvan zijn vader niet alleenlijk bestuurder is, maar ook waarin zijn hoedanigheid van zoon van één der stichters en een der bijzonderste aandeelhouders, hij de morele zekerheid heeft de toekomst van zijn zoon te kunnen verzekeren.

Dat deze beide nijverheidsinrichtingen gelegen zijn in het Vlaams gedeelte van het land, dat er een vlaamssprekend personeel van bedrijfsleiders en werklieden aanwezig is, en er dus een maatschappelijk belang bestaat, dat het bestuurspersoneel en beheerraad ook de Vlaamse taal machtig zou zijn en zodoende directie en werkrachten in nauw contact en samenwerking kunnen blijven;

Overwegende dat de moeder, Micheline Guelton, haar ouders, en de omgeving waarin nu dit zoontje Albert zich bevindt, zuiver ééntalig Frans is, en het zeker niet in dit milieu is dat hij voldoende kennis van de Vlaamse taal zal kunnen verwerven;

Dat indien hij niet schoolgaande wordt in een onderwijsinrichting met Nederlands taalstelsel, hij op geen manier het Nederlands zal machtig worden;

Overwegende dat het dus niet willekeurig, op grievende wijze, maar om zeer gegronde redenen is, dat eiser beslist heeft dat zijn zoon Albert in een vlaamstalige onderwijsinrichting der Brusselse omgeving zou worden opgenomen;

Dat zodoende, hij enkel op rechtmatige wijze de ouderlijke macht uitoefent;

Overwegende dat verweerster tevergeefs voorhoudt dat om de vlaamstalige school der Moricharplaats te St Gillis te bereiken, het kind viermaal per dag, de afstand per tramway zou moeten afleggen, op uren van druk verkeer;

Overwegende dat verweerster vergeet dat, zo de bewaking over het kind, in afwijking van het principe art. 267 B.W., haar werd toevertrouwd, het juist in het meerder belang van het kind is en omdat zij over vrije tijd beschikkend, op doeltreffender wijze voor het jongentje Albert zal kunnen zorgen en beter op hem toezicht zal kunnen houden dan de vader, gehouden door zijn beroepsbezigheden;

Dat de moeder door haar nog jong zoontje naar school te leiden en af te halen, enkel maar de bewaking uitoefent die haar werd verleend;

Overwegende dat verweerster nog tegenwerpt dat de school van de Moricharplaats gelegen is in een volkswijk en bezocht wordt door een schoolbevolking, met weinig verfijnde manieren en wat grof opgevoed;

Overwegende dat eerst moet worden aangestipt dat de vader niet eist dat zijn kind in de school der Moricharplaats zou school lopen, maar alleenlijk dat het in een school onder Vlaams taalregime zou geplaatst worden;

Overwegende dat daarenboven mag onderstreept worden, dat wellicht ten onrechte verweerster de bewoners en de schoolgaande bevolking der Moricharplaats kritiseert, daar haar vader en daarna zij zelf het Atheneum en het Lyceum, daar gevestigd, hebben bezocht;

Overwegende eindelijk dat een zeker doordringen der verschillende sociale standen, niet af te keuren is en het best op die wijze en in school is, dat de verschillende standen leren elkander kennen en waar-deren;

Dat de verfijning van de opvoeding dan kan bereikt worden door de ouderlijke invloed en de voorbeelden van het huiselijk milieu;

Overwegende dat geen dezer tegenwerpingen dus steekhoudend is;

Dat zij daarenboven niet zouden kunnen opwerpen tegen de beslissing door de vader genomen, op grond van zijn ouderlijk gezag, wanneer hij bij de uitoefening ervan van dit gezag niet willekeurig afwijkt van zijn maatschappelijk doel;

Om deze redenen,

Het bevelschrift dd. 20 januari 1955 wijzigende en aanvullende;

Zeggen dat verweerster Micheline Guelton, gehouden is de beslissing genomen door de vader, krachtens zijn ouderlijke macht, het zoontje Albert Neirynek, te plaatsen in een vlaamstalige school der Brusselse agglomeratie, uit te voeren;

Bevelen dat verweerster het zoontje, Albert Neirynek, waarvan de bewaking haar werd toevertrouwd op grond van art. 267 B.W., in een vlaamstalige school der Brusselse agglomeratie, naar haar keus, zal laten school lopen, en bij gebrek deze keus uit te oefenen

binnen de veertien dagen der betekening van onderhavig bevelschrift, naar de vlaamstalige inrichting der Moricharplaats, n° 53, te Brussel zal zenden;

Zeggen dat verweerster binnen zelfde termijn aan eiser het adres van de school zal bekend maken, waar zij de zoon Albert heeft laten inschrijven, om te beantwoorden aan de vereisten van onderhavig bevelschrift;

Verlenen akte aan eiser dat hij de vordering begroot op méér dan vijf en twintig duizend frank, in ieder van haar hoofden en ten overstaan van elke partij, wat de aanleg betreft;

En gezien de hoogdringendheid, verklaren onderhavig bevelschrift uitvoerbaar op de minuut en voorafgaande de boeking.

Kosten voorbehouden en te voegen ten gronde.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

4 februari 1957.

Voorzitter : M. Van de Wijer.

Rechters : M.M. Kiekens en Bouquet.

Advocaten : M.M. Nobels en Dewachter.

Pacht. — Overdracht van het verpachte goed aan een nieuwe eigenaar. — Vereisten opdat de pachter artikel 1 van de wet van 16 december 1851 zou kunnen inroepen.

Om artikel I der wet van 16 december 1851, gewijzigd bij art. 4 der wet van 8 juli 1924, te zijnen gunste te kunnen inroepen als derde, moet de betrokkene zelf een recht en titel hebben, die aan de nieuwe eigenaar kunnen worden tegengeworpen en een concurrerend recht op het vervreemde onroerend goed kunnen inroepen.

De pachter bezit geen zakelijk recht op het gepachte goed, doch slechts een gewoon vorderingsrecht, zoals duidelijk gewild door de wetgever bij de pachtwetgeving van 7 juli 1951.

Een pachtovereenkomst zonder vaste dagtekening kan luidens art. 1743 niet worden tegengeworpen aan de nieuwe eigenaar van het goed.

Zulks schept niet een concurrerend recht voor de pachter op het onroerend goed zelf, dat hij pacht.

Tierens t/ De Schutter.

(Aangezien Tierens G. bij geregistreerd exploit van deurwaarder H. Heremans te Mechelen dd. 23 december 1955, in hoger beroep komt tegen een vonnis tussprekelijk tussen partijen gewezen door de Heer Vrederechter van het kanton Puurs de 20 oktober 1955, waarbij voor recht wordt gezegd dat de opzeg door eiser in beroep, tevens oorspronkelijke eiser, gegeven op 23 december 1954, van een perceel zaailand gelegen te Breendonk ter plaatse « Steenbossen » gekadastraerd wijk B deel van nummer 266, groot 90 aren 56 ca., tijdig en duidelijk werd gegeven, doch vooraleer eiser in beroep eigenaar was, derwijze dat hij nietig is en zijn vraag in zijn geheel als onontvankelijk dient afgewezen en waarbij eiser in beroep tot de kosten wordt veroordeeld en hem akte wordt gegeven dat hij zijn vraag schat op meer dan 2.000 fr., alleen om te voldoen aan de wet op de bevoegdheid en de aanleg ;

Aangezien het beroep regelmatig en tijdig werd ingesteld en de ontvankelijkheid ervan niet wordt betwist ;

Gezien, in regelmatig vorm overgelegd, het vonnis waartegen beroep ;

Aangezien de oorspronkelijke vraag van eiser in beroep, oorspronkelijke eiser, gesteld bij exploit van dagvaarding van deurwaarder L. Borremans dd. 13 juli 1954, er toe strekte 1° te horen zeggen voor recht dat de voormelde betekende opzeg, gegeven ingevolge aankoop door eiser in beroep gedaan bij akte verleden voor notaris Nachtergaele-Minnen te Londerzeel op 23 december 1954 en welke partij land in huur is bij verweerder, geldig en van waarde is; derhalve deze opzeg van waarde te horen verklaren en beroepene, oorspronkelijke verweerder, zich te horen verwijzen om met Kerstmis 1956 voorschreven partij zaailand ter vrije beschikking van eiser te stellen, mits prijs te maken van zelfde land indien beroepene daartoe recht heeft; 2° bij gebreke gevolg te geven door beroepene aan het tussen te komen vonnis, eiser in beroep van nu af en voor alsdan te horen machtigen de beroepene van het kwestieuze land te doen drijven met alle personen welke er zich mochten bevinden en dit desnoods met behulp van de openbare macht en gebeurlijk tegen hen proces-verbaal zal opgesteld worden; 3° beroepene te horen veroordelen tot de proceskosten en het vonnis uitvoerbaar te horen verklaren bij voorraad ondanks alle verhaal en zonder borgstelling; 4° het geding te horen schatten op meer dan 2.000 fr. alleen om te voldoen aan de wet op de bevoegdheid en de aanleg;

Aangezien eiser in beroep ingevolge akte van aankoop verleden voor Notaris Nachtergaele-Minne te Londerzeel dd. 23 december 1954, eigenaar is van het kwestieuze zaailand, dat in huur is bij beroepene;

Aangezien eiser in beroep bij geregistreerd exploit van deurwaarder L. Borremans te Puurs dd. 23 december 1954, pachttopzeg gaf van genoemd zaailand ten einde dit te zijner beschikking te stellen tegen 25 december 1956;

Aangezien in de bewoordingen van de opzeg en namelijk in de term « voor eigen » duidelijk werd vermeld dat de opzeg geschiedde voor eigen gebruik;

Aangezien beroepene in overeenstemming met artikel 1775 van het Burgerlijk Wetboek bij aangetekend schrijven tijdig op 16 maart 1955 verzet deed tegen de opzeg;

Aangezien eiser in beroep op 16 juni 1955, tijdig binnen de drie maanden in verzoeningsprocedure kwam voor de Heer Vrederechter van Puurs en er alsdan een proces-verbaal van niet-verzoening werd opgesteld en eiser in beroep daarop tijdig binnen de maand dagvaardde in geldigverklaring van de opzeg, namelijk op 13 juli 1955;

Aangezien beroepene geenszins betwist dat op het ogenblik van de opzeg de eigendomsoverdracht tussen de vorige eigenaar en eiser in beroep zou hebben plaats gegrepen; doch aanvoert dat deze eigendoms-overdracht aan hem alsdan nog niet tegenstelbaar was luidens artikel 1 der wet van 16 december 1851, gewijzigd bij artikel 4 der wet van 8 juli 1924, vermits zij nog niet overgeschreven was ten kantore van hypotheekbewaring;

Aangezien om artikel 1 der wet van 16 december 1851 gewijzigd door artikel 4 der wet van 8 juli 1924 te zijnen gunste te kunnen inroepen als derde, nochtans zelf een tegenover de nieuwe eigenaar tegenstelbaar recht en tegenstelbare titel moet bezitten en een concurrerend recht op het vervreemde onroerend goed moet kunnen inroepen; (Verbr. 23-3-1956. J.T. 21-10-1956)

Aangezien de pachter geen reëel recht op het gepachte goed bezit, doch een gewoon vorderingsrecht, zoals duidelijk gewild door de wetgever bij de pachtwetgeving van 7 juli 1951; (Parl. Besch. Kamer

1947-1948 n° 572 bl. 6. — Gourdet et Closon nrs 70 en 82)

Aangezien waar het bovendien in casu een pacht-overeenkomst betreft, waarvan beroepene geen enkel bewijs levert, dat ze vaste datum heeft, zij niet tegenstelbaar is tegenover de nieuwe eigenaar luidens artikel 1743 van het Burgerlijk Wetboek, die nochtans desondanks luidens de pachtwetgeving van 7 juli 1951, slechts in zekere voorwaarden en termijnen opzeg kan geven aan de pachter; (Gourdet en Closon nrs 82 en 83, blz. 163 en 164)

Aangezien zulks voor de pachter geen concurrerend recht schept op het onroerend goed zelf dat hij pacht;

Aangezien de opzeg tijdig en op regelmatige wijze werd gegeven wegens gegronde redenen en de procedure tot geldigverklaring van de opzeg regelmatig en tijdig werd gedaan;

Aangezien de beschikkingen van artikelen 2, 24, 34, 36, 37, 40, 41 der wet van 15 juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken, werden nageleefd;

Om deze redenen,

de Rechtbank, zetelende in graad van hoger beroep, ontvangt het beroep en er recht op doende, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, verklaart het gegrond; dienvolgens doet het bestreden vonnis te niet en doende wat de eerste Rechter had moeten doen, 1° zegt voor recht dat de opzegging gegeven de 23 december 1954 van een perceel zaailand gelegen te Breendonk ter plaats « Steenbossen » gekadaastreerd wijk B deel van nummer 266 groot 90 aren 56 ca. welke in huur is bij beroepene, geldig en van waarde is; veroordeelt beroepene om met Kerstmis 1956 voorschreven partij zaailand ter vrije beschikking van eiser in beroep te stellen, mits prijs te maken van zelfde land indien beroepene daartoe recht heeft; 2° bij gebreke hieraan gevolg te geven binnen de 24 uur na de betekening van het vonnis, machtigt de eiser in beroep de verweerder, huidige beroepene, van het kwestieuze land te doen drijven met alle personen welke er zich mochten op bevinden, desnoods met behulp van de openbare macht;

Veroordeelt beroepene tot de kosten van beide aanleggen.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

10e Kamer bis. — 29 oktober 1956.

Voorzitter: M. Deripaincel.

Rechters: M.M. E. Ceulemans en J. Montens.

Openbaar Ministerie: M. Vanderhoeft.

Advocaat: Mr. R. Victor.

Openbare en private slachterijen. — Behandeling van geslacht vlees. — Koninklijk besluit van 12 december 1955 toepasselijk op private hallen van vleesgrossisten.

Artikel 5 van het koninklijk besluit van 12 december 1955, dat verbiedt de vorm van het geslacht vlees te wijzigen, is niet alleen toepasselijk op het vlees dat voorhanden is in het slachthuis of de private slachterijen, doch ook op datgene dat zich bevindt in de private verkoopshallen van vleesgrossisten die zich buiten het slachthuis bevinden.

Zulks is des te meer het geval wanneer door het gemeentebestuur deze private hallen als openbare markt worden beschouwd.

Deweirdt t/ O.M.

Overwegende dat artikel 5 van het K.B. van 12 december 1955 iedere wijziging aan de natuurlijke vorm van de kwartieren verbiedt; dat hier bedoeld worden te recht gehekelde praktijken ten einde het geslagen vlees te doen opstijven in vormen die dit vlees normaal niet zou hebben; dat deze behandeling bestaat in het zodanig optrekken van spieren van de schenkelpas naar de staartwervels derwijze dat het vlees een mooier uitzicht bekomt dan normaal; dat dit optrekken geschiedt door middel van haken — sommige uit verroest ijzerdraad — touwtjes en stukjes hout, waarvan een voorbeeld gegeven werd ter zitting van de Rechtbank van 15 oktober 1956 door voorlegging van de aangeslagen voorwerpen in zake deze beklaagde, doch deze zaak gekend zijnde onder het n° 467 R./56 van de Notitiën van het Parket van Antwerpen, gezegde voorwerpen ter Griffie der Rechtbank van Antwerpen nedergelegd onder het n° 793/26 maart 1956;

Overwegende dat volgens getuige Vanderbruggen, dierenarts en bestuurder van het slachthuis te Antwerpen, en volgens diens medewerker deze behandeling nadelig is omdat er bacteriën ontstaan binnen in het vlees door er vreemde voorwerpen in te brengen wanneer het vlees nog een temperatuur heeft van 32° tot 35 graden en dat de prijs van het vlees met 1 fr. à 2 fr. per kgr. kan verhogen door de schijn te verweken van een betere kwaliteit;

Overwegende dat het niet opgaat te beweren dat de gehekelde handelingen als doel zouden hebben de geslagen dieren de vorm te geven die zij, levend, hebben gehad, met andere woorden om de natuurlijke vorm zo trouw mogelijk te bewaren; dat het hier immers dieren betreft die voor de consumptie gedood worden en niet om te worden opgezet;

Overwegende dat beklaagde voorhoudt dat het K.B. van 12 december 1955 op hem niet toepasselijk zou zijn, omdat de hoofding ervan luidt: « Koninklijk Besluit betreffende de exploitatie en de werking van openbare slachthuizen en van de private slachterijen », en de overtreding ten zijnen laste niet werd vastgesteld, noch gepleegd in het slachthuis maar wel in zijn eigen vleeszaak, alwaar hij het recht zou hebben op het vlees alle mogelijke bewerkingen toe te passen teneinde het te laten opstijven in de door hem gewenste vormen; dat zo elke verordening waarbij straffen worden voorzien strafrechterlijke bepalingen zijn die eng moeten toegepast worden, deze toch niet mogen geïnterpreteerd worden dat zij een ontkenning inhouden van de werkelijke strekking van de wettekst;

dat het slachtingsproces zich normaal volledig dient te ontwikkelen in het slachthuis zelf, van het onderbrengen van het te slachten vee af in de daartoe bestemde stallen tot aan het afkoelen en het opstijven van de kwartieren in de daartoe bestemde ruimten; dat inderdaad artikel 1e van het K.B. van 12 december 1955 voorziet dat een ruimte moet voorhanden zijn waar het geslagen vlees van een ganse dag kan worden opgeborgen; dat volgens de verbalisanten de beklaagde meestal zelf het slachtvee naar het slachthuis brengt om het te laten doden, in zijn opdracht en voor zijn rekening, en nog warme kwartieren, na het doden, zo vlug mogelijk naar zijn vleeshal voert op 20 à 200 meter maximum van het slachthuis, waar hij de door artikel 5 van het K.B. van 12 december 1955 verboden bewerkingen toepast;

dat de vleeshal, waar beklaagde zijn kwartieren ophangt, zijn eigendom is, maar door de stadsbestuur als openbare markt wordt aanvaard, derwijze dat er zonder facturen en zonder overdrachtstaks mag verkocht worden;

Overwegende dat het, in het raam van de voorgaande

beschouwingen, duidelijk blijkt dat, zoals de toestand zich te Antwerpen ontwikkeld heeft, de vleeshal van beklaagde in feite een bestanddeel of bijhorigheid vormt van het slachthuis zelf, waar de geslachte dieren afkoelen en opstijven en ter markt te koop worden aangeboden, dat aldus artikel 5 van het K.B. van 12 december 1955 van toepassing is;

Overwegende dat het besluit van de gemeenteraad van Antwerpen van 1 juli 1955 niet ter sprake dient gebracht, daar de gemeenteraad niet te kennen heeft van de uitvoering van de wet van 16 maart 1955, noch van het K.B. van 12 december 1955;

Overwegende dienvolgens dat het feit waarvoor betichte door de eerste rechter werd vrijgesproken en buiten zake gesteld zonder kosten, bewezen is geworden bij het onderzoek in hoger beroep;

Om deze redenen :

alle andere besluiten verwerpende;

met inachtneming van artikelen 162, 174, 175, 176, 194, 205, 210, 211 W.S.V., en bij toepassing van artikelen 5, K.B. 12-12-1955, 13, 14 en 31 der wet van 5-9-1952, 475, 482, 803 Codex Gemeentelijke Politie-reglementen Antwerpen 11-4-1921, gewijzigd op 28-12-1932 en 1-7-1955; 38, 40 S.W.B., door de Heer Voorzitter aangeduid;

De Rechtbank, aanvaardt het beroep, en erop rechtdoende op tegenspraak :

Hervormende het vonnis waartegen beroep en doende wat de eerste rechter had moeten doen;

veroordeelt De Weirdt Pieter hoofdens het feit ten zijnen laste gelegd tot een geldboete van 25 frank, bij toepassing van artikel 1 der wet van 5 maart 1952 vermeerderd met 190 deciemmen per frank en aldus gebracht op 500 frank en zegt dat bij gebreke aan betaling binnen de tijd bepaald bij artikel 40 van het Strafwetboek, deze geldboete vermeerderd met de wettelijke opdeciemmen zoals hiervoren gezegd, zal mogen vervangen worden door een gevangenzitting van drie dagen;

verwijst betichte daarenboven tot de kosten van het proces.

NOOT. — Dit vonnis werd verbroken door arrest van het Hof van Cassatie, 2e Kamer, in datum van 29 april 1957, waarvan de tekst in tegenwoordig nummer is gepubliceerd.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE HASSELT

2e Kamer. — 20 januari 1957.

Voorzitter : M. Kranzen.

Rechters : M.M. Leen en Perilleux.

Openbaar Ministerie : M. Gielen.

Advocaten : Mrs Gruyters en Tytgat.

Beschadiging van brug. — Dienst van de Scheepvaart slechts tot schadevergoeding gerechtigd, indien hij tot onderhoudswerken is moeten overgaan.

De Dienst van de Scheepvaart is alleen verplicht de beschadigde brug, die eigendom is van de Staat, te onderhouden.

Indien voor de eigenaar van een goed vermindering van zijn vermogen ontstaat op het ogenblik, dat dit goed wordt beschadigd, lijdt hij, die alleen tot onderhoud van het goed is verplicht, eerst schade, wanneer hij tot onderhoudswerken moet overgaan.

O.M. en Dienst van de Scheepvaart, b.p.,
t/ cs. Van Roosmalen.

Overwegende dat het beroep van de burgerlijke partij regelmatig is naar de vorm en tijdig werd ingeslagen;

Overwegende dat niet wordt betwist dat de burgerlijke partij niet eigenaarster is van de beschadigde brug, maar volgens haar statuut alleen gehouden is bedoelde brug, eigendom van de staat, te onderhouden;

Overwegende dat uit haar brief van 12 juli 1956 in antwoord op een schrijven van deskundige Ribbens van 29 juni 1956 (stukken 8-m en 8-n van de bundel der politierechtbank) blijkt dat de eigenaar het plan heeft opgevat de beschadigde brug af te breken en niet te vervangen;

Overwegende dat indien er kan worden voorgehouden dat bij de eigenaar van een goed vermindering van het vermogen ontstaat op het ogenblik dat dit goed wordt beschadigd, degene die alleen tot het onderhoud van dit goed is verplicht, eerst dan schade lijdt, wanneer hij tot onderhoudswerken moet overgaan;

Overwegende dat de burgerlijke partij het bewijs moet leveren dat zij onderhoudswerken voor het gevorderde bedrag heeft uitgevoerd of zal moeten uitvoeren;

Overwegende dat zij tot heden dit bewijs geenszins heeft geleverd en integendeel dat tot nu toe bekende elementen er op wijzen dat zij deze werken niet zal moeten uitvoeren, met uitzondering van zekere opruimingswerken, waarvoor de eerste rechter een billijk bedrag heeft toegekend;

Overwegende dat de burgerlijke partij niet betwist dat tweede gedaagde terecht buiten zake werd gesteld;

Om deze beweegredenen, en de redenen aangehaald door de eerste rechter,

De rechtbank, zetelende in graad van beroep in zaken van de politierechtbank, statuerende op tegenspraak,

Verklaart het beroep ontvankelijk, doch ongegrond.

Bekrachtigt het bestreden vonnis in al zijn schikkingen op burgerlijk gebied.

Vooroordeelt de burgerlijke partij tot de kosten van beroep.

NOOT: Het bij bovenstaand vonnis in hoger beroep bevestigde vonnis van de Politierechter te Beringen d.d. 24 oktober 1956 is in dit nummer opgenomen.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

2 juli 1955.

Voorzitter: Van Lerberghe.

Referendaris: M. Vandekerckhove.

Advocaten: Mrs Van der Meersch en Gits.

Beslissende eed. — Strafonderzoek wegens meened. —
Geen opschorting van de uitspraak van het eindvonnis.

Het afleggen van een beslissende eed is de uitvoering van een overeenkomst « sui generis ». Deze overeenkomst strekt partijen tot wet (artikel 1134 B.W.); zij bestaat hierin, dat de partij, die aan de tegenpartij het afleggen van de beslissende eed opdraagt, toegeeft geen bewijzen te hebben, doch zich gewonnen geeft, indien de tegenpartij, op wier waarheidsliefde zij vertrouwt, de eed aflegt.

De overeenkomst, die de grondslag vormt van de

eedaflegging, kan echter, zoals elke overeenkomst, worden aangetast door de in de artikelen 1109 tot en met 1117 B.W. aangegeven redenen.

De verliezende partij is gerechtigd te bewijzen, dat deze overeenkomst, grondslag van de eedaflegging, moet worden vernietigd met het gevolg dat de eedaflegging zelf vervalt en de partijen worden hersteld in de toestand van vóór de overeenkomst.

Indien een strafonderzoek tegen de tegenpartij wegens meened lopende is, kan de partij, die het afleggen van de eed heeft opgedragen, echter niet vorderen dat de uitspraak van het eindvonnis zal worden opgeschort op grond van het beginsel « le criminel tient le civil en état ».

Laatstgenoemde partij kan later, indien daartoe grond bestaat, nog steeds, hetzij door hoger beroep tegen het eindvonnis, zo de termijn daartoe nog open staat, hetzij door request civiel, zo de termijn van hoger beroep verstreken is, de overeenkomst doen vernietigen en de partijen doen herstellen in de toestand van vóór de overeenkomst.

Vroman t/ Vroman.

Gezien de daging van 20 oktober 1952, waarbij eiser jegens verweerder de betaling vordert van 362.532 fr. met de rechterlijke rente en de kosten van het geding, als saldo van leningen;

Gezien het vonnis van 5 december 1953, een persoonlijke verschijning van de partijen bevelend;

Gezien het P.V. der persoonlijke verschijning;

Gezien het vonnis van 8 januari 1955, deels eindvonnis, deels vonnis een gedingbeslissende eed opdragend;

Gezien het P.V. der aflegging van de eed ter zitting van 5 februari 1955;

Overwegende dat de Rechtbank, vooraleer over de eindsom van 75.000 fr. te wijzen, akte aan partijen verleende van het opdragen en van het aanvaarden van een gedingbeslissende eed;

Overwegende dat Vroman Leopold de eed aflegde, zodat beslissend vaststaat, dat hij geen 75.000 fr. ontvangen heeft;

Overwegende dat verweerder na de eedaflegging klacht indiende bij het Openbaar Ministerie om de aflegger te vervolgen wegens meened en dat de openbare vordering ingeleid werd; dat verweerder thans aan de Rechtbank vraagt het eindvonnis te schorsen op grond van het beginsel « le criminel tient le civil en état », betogend, dat hij de overeenkomst, die partijen omtrent de beslissende eed hebben gesloten, wil aantasten en doen vernietigen, zodanig dat ook de eedaflegging haar kracht verliest;

Overwegende dat eiser zich daartegen verzet en vonnis vraagt;

Overwegende dat het afleggen van de eed de uitvoering van een overeenkomst « sui generis » is;

dat deze overeenkomst de wet der partijen vormt (art. 1134 B.W.) en dat de overeenkomst juist hierin bestaat, dat wie de eed opgeeft, toegeeft geen bewijzen te bezitten maar zich gewonnen geeft wanneer de tegenpartij, in wier waarheidsliefde zij vertrouwen stelt, bereid is de eed af te leggen;

dat daarom artikel 1362 B.W. bepaalt: « Wanneer de opgedragen of teruggewezen eed werd afgelegd, is de tegenpartij niet ontvankelijk om de valsheid daarvan te bewijzen »;

Overwegende dienvolgens dat dit geding nopens de 75.000 fr. beslist is;

Overwegende echter dat, eenmaal de overeenkomststheorie als rechtskarakter van de beslissende eed aanvaard, de overeenkomst, grondslag van de eedaflegging, zoals elke overeenkomst kan aangevochten

worden door de redenen van nietigheid aangegeven in het B. W. door de artikelen 1109 tot en met 1117 (De Page, T. III n° 1059; Aubry et Rau, 5^e druk, T. 12, blz. 153; R.P.D.B. V° Serment, n° 58);

dat de verliezende partij gerechtigd is te bewijzen dat deze overeenkomst, grondslag van de eedaflegging, nietig dient verklaard te worden met het gevolg dat de eedaflegging zelf vervalt en de partijen opnieuw in de toestand worden geplaatst van vóór de overeenkomst (Larombière, art. 1363, n° 9 en 10);

Overwegende dat de verliezende partij dit theoretisch recht heden voorhoudt om de Rechtbank te bewegen, niet te vonnissen op basis van de eedaflegging, maar dat daarop niet kan ingegaan worden, omdat de verliezende partij thans niet de dwaling, het geweld of het boos opzet, weze bedrog, van de eedaanvaardende partij bewijst; dat, moest zij deze bewijzen thans leveren, de Rechtbank inderdaad onmiddellijk tot de vernietiging van de overeenkomst zou kunnen overgaan met al de gevolgen vandien (Larombière art. 1363, n° 10); maar dat de verliezende partij daarvoor schijnt te wachten naar de gegevens die het strafonderzoek zal opleveren, zodat zij, na veroordeling op heden, later, indien daartoe termen bestaan, hetzij door beroep tegen dit vonnis, zo de termijn nog open is, hetzij door civiel rekwest, zo de beroepstermijn verstreken is, de overeenkomst kan doen vernietigen en de partijen doen terugplaatsen in de toestand van vóór de overeenkomst;

dat haar recht, zoals door haar voorgehouden, derhalve in niets gekrenkt wordt, ook niet door haar huidige veroordeling;

Om deze redenen :

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend,

Veroordeelt verweerder om aan eiser te betalen de som van vijf en zeventig duizend frank met de rechterlijke rente, de registratierechten voor dit bedrag en de gebeurlijke uitvoeringskosten; verdeelt al de overige kosten tussen partijen;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-
tegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

POLITIËRECHTER TE BERINGEN

24 oktober 1956.

Rechter : M. Vranken.

Advocaten : Mrs. Gruyters Jr. en Tytgat (Antwerpen).

**Beschadiging van aanhorigheden der waterwegen. —
Bevoegdheid van de Dienst van de Scheepvaart. —
Werken tot onderhoud. — Schadevergoeding.**

De Dienst van de Scheepvaart, belast met de uitbating van sommige bevaarbare waterlopen, zoals het Albertkanaal, heeft tot taak het onderhoud van de bruggen, met uitzondering van de vaste bruggen in de rijkswegen en het onderhoud van de remmingswerken en andere kunstwerken, horende bij de vaste bruggen, die van belang zijn voor de scheepvaart.

Bij beschadiging van het remmingswerk en de jukken van een vaste brug ingevolge aanvaring door een schip, kan hij alleen schadevergoeding bekomen voor werken tot onderhoud, die hij werkelijk heeft moeten doen uitvoeren en niet voor beschadigingen, die ingevolge een beslissing, genomen door de minister van Openbare Werken de brug door een andere te vervangen, niet moeten hersteld worden.

Schadevergoeding mag alleen toegekend worden, wanneer er schade bestaat, die aktrueel en zeker is.

Dienst der Scheepvaart t/ Van Roosmalen.

Overwegende dat het feit, ten laste gelegd van de eerste betichte, bewezen is door het ter zitting gedane onderzoek en door het proces-verbaal, opgesteld de 17 mei 1956 door Claesen Nestor, hoofdwachter van de Dienst der Scheepvaart te Beringen;

Overwegende dat de eerste betichte, als schipper op het motorschip « Corry », geladen met 543 ton grint, het linker remmingswerk en twee jukken van de brug Beringen I, over het Albertkanaal aangevaren en beschadigd heeft;

dat de betichte ten onrechte beweert dat de aanvaring aan een zuiging in het water en dus aan overmacht te wijten is;

dat, zoals blijkt uit zijn geschreven verklaring in de bundel, de zuiging in het water slechts voor gevolg gehad heeft dat zijn schip in het kanaal dwars kwam te liggen, en de aanvaring maar gebeurd is, nadat hij, door weer vooruit te slaan, getracht had het schip recht te krijgen;

dat de betichte zijn schip derwijze had moeten besturen, dat de aanhorigheden niet beschadigd werden;

Overwegende dat de tweede gedaagde niet burgerlijk aansprakelijk is voor het misdrijf door de eerste begaan;

dat de eerste inderdaad geboren is in 1928, en in de dagvaarding dus ten onrechte beweerd wordt, dat de tweede aansprakelijk is voor zijn minderjarige zoon;

dat het ook niet bewezen is dat de eerste in dienst was van zijn vader, of als aangestelde het schip bestuurde;

Overwegende dat tijdens de debatten de Dienst van de Scheepvaart, door het orgaan van zijn raadsman en gevolmachtigde, Mter. J. Gruyters, jr., zich burgerlijke partij gesteld heeft tegen de twee gedaagden, en hun solidaire veroordeling geëist heeft tot betaling van 115.130 fr. samen met de vergoedende intresten sedert 17 mei 1956, de gerechtelijke intresten en de kosten;

Overwegende dat de schade door de Dienst van de Scheepvaart geschat werd op 115.130 fr.;

dat deze schatting al de onkosten behelst, voortspruitende uit het herstellen van de brug en van het remmingswerk, uit de opruiming van de gebroken balken en palen, de seining van het verkeer en het nazicht van de brug;

dat wegens sleet het totaal der onkosten met 27,50 % verminderd werd;

Overwegende dat de eis van de burgerlijke partij niet ontvankelijk is ten opzichte van de tweede gedaagde;

Overwegende dat hij ontvankelijk is ten opzichte van de eerste betichte;

dat deze echter de gegrondheid van de eis betwist, omdat de Dienst der Scheepvaart de beschadigde brug niet zal herstellen en hij dan ook de kostprijs ervan niet als schade kan aanrekenen;

dat hij verder opwerpt, dat de Dienst der Scheepvaart volledig in gebreke blijft te bewijzen dat hij een schade geleden heeft, gelijkstaand met het gevraagde bedrag;

Overwegende dat de burgerlijke partij toegeeft dat ingevolge een beslissing van dhr Minister van Openbare Werken de brug niet zal hersteld worden, maar dat volgens haar die beslissing, die niet van de burgerlijke partij zelf uitgaat, dagtekent van na de aan-

varing en na het opmaken van het bestek der herstellingskosten;

dat zij daarenboven beweert, dat zij opruimingswerken heeft moeten uitvoeren, dat haar vermogen verminderd werd, en dat de omvang der schade dient bepaald te worden op het ogenblik dat ze wordt veroorzaakt;

Overwegende dat, overeenkomstig de beginselen van het gemeen recht, de burgerlijke partij slechts op schadevergoeding aanspraak kan maken indien het bewijs geleverd is, dat de ongeoorloofde daad, door de betichte gesteld, haar een schade veroorzaakt heeft;

dat, vermits dit punt door de betichte betwist wordt, dient onderzocht of de Burgerlijke Partij werkelijk de schade geleden heeft, die zij beweert, m.a.w. of zij door de schuld van de betichte een vermogensvermindering ondergaan heeft of van een rechtmatig voordeel beroofd werd;

Overwegende dat in dit verband van belang is te onderlijnen dat de Dienst der Scheepvaart geen andere zending, geen andere rechten en verplichtingen heeft, dan deze die bij de wet van 13 augustus 1928 en de uitvoeringsbesluiten werden bepaald;

dat hij gelast is met de uitbating van sommige bevaarbare waterlopen, o.a. van het Albertkanaal, waarover de beschadigde brug gelegen is;

Dat ingevolge artikel 2-c van het inrichtingsreglement, goedgekeurd bij K. B. van 16 februari 1929, en gewijzigd bij K. B. van 18 juli 1932 (Staatsblad 25-26 juli), de Dienst der Scheepvaart, wat betreft de bruggen, enkel tot taak heeft: «het onderhoud der bruggen, met uitzondering der vaste bruggen in de Rijkswegen...», het onderhoud van de remmingswerken en andere kunstwerken horende bij de vaste bruggen, die van belang zijn voor de scheepvaart»;

dat geen enkele wetsbepaling aan de Dienst der Scheepvaart het eigendomsrecht toekent van de bruggen of de andere werken die hij moet onderhouden;

dat luidens het laatste lid van het genoemd artikel 2, door onderhoud der kunstwerken dient verstaan, de instandhouding in de bestaande vormen;

Overwegende dat uit hetgeen voorafgaat volgt:

1° dat, vermits de brug van Beringen I een vaste brug is, het om die reden alleen reeds te betwijfelen valt of de burgerlijke partij tot herstelling of onderhoud ervan zou gehouden zijn, en of de gebeurlijke kosten van herstelling door haar geschat op 50.000 fr. + 4.900 fr. te haren laste zouden zijn;

2° dat in elk geval de Dienst van de Scheepvaart geen andere schade kan geleden hebben dan de werken tot onderhoud, die hij werkelijk heeft moeten doen uitvoeren, hetzij om deze in hun bestaande vorm in stand te houden, hetzij om de scheepvaart normaal te laten doorgaan;

Overwegende dat het niet betwist is dat, ingevolge de beslissing, genomen door dhr. Minister van Openbare Werken, de brug door een andere te vervangen, de Dienst der Scheepvaart niet meer verplicht is de werken, zoals zij vóór de aanvaring bestonden, in stand te houden of te herstellen;

dat de Burgerlijke Partij erkent dat zij in feite geen enkele herstelling aan de brug of aan het remmingswerk uitgevoerd heeft;

dat zij toegeeft slechts de onderhoudswerken te hebben doen verrichten, vermeld sub. n° 6 van de door haar opgestelde averijstaat;

Overwegende dat de burgerlijke partij bijgevolg alleen aanspraak kan maken op terugbetaling van het bedrag van de door haar gedane kosten en uitgaven,

die verband houden met de opruiming uit het kanaal van de gebroken balken en palen, de seining van het verkeer op de waterweg, het nazicht van de pijlers der brug, die in het kanaal bevestigd zijn en dus de scheepvaart aanbelangen, enz.;

dat de som van 10.000 fr., verminderd met 27,50 %, hetzij 7.250 fr., die daarvoor in rekening wordt gebracht, ruimschoots voldoende schijnt om de Dienst van de Scheepvaart schadeloos te stellen voor al de werken, die hij in het kader van zijn bevoegdheden, tengevolge van beschadiging door de betichte van de aanhorigheden van de waterweg, heeft moeten laten uitvoeren;

dat daarom en bij gebreke van andere bewijzen het bedrag der schadevergoeding ex aequo et bono dient bepaald op de som van zeven duizend tweehonderd vijftig frank (7.250 fr.);

Overwegende dat het bestaan van andere schade in hoofde van de Dienst der Scheepvaart niet bewezen is;

Overwegende tenslotte dat de Burgerlijke Partij te onpas en ten onrechte vooruitzet dat de omvang der schade dient bepaald op het ogenblik dat ze wordt veroorzaakt, en dat er dus geen rekening mag gehouden worden met het feit, dat het Ministerie van Openbare Werken de brug en de aanhorigheden zal afbreken;

dat schadevergoeding immers alleen mag toegekend worden, wanneer er schade bestaat, en voor schade die actueel en zeker is (Rép. Prat. V° Responsabilité, n°s 204 en 206; Ronse J., Aanspraak op schadeloosstelling uit onrechtmatige daad, 157, 179; vgl. Verbr. 2 mei 1955, R.W. 19° jaargang, K. 935);

dat de Dienst van de Scheepvaart, die alleen in wel bepaalde gevallen tot onderhoud verplicht is, geen schade ondergaat en geen schadevergoeding kan eisen voor werken, die hij niet uitvoert of niet moet uitvoeren;

Om deze redenen:

Statuerend op tegenspraak:

Verklaart de betichte Van Roosmalen Leonard, Fernand, Cornelis, plichtig aan het feit hem ten laste gelegd, en veroordeelt hem tot een geldboete van zes en twintig frank;

Verwijst hem in de kosten van het rechtsgeding;

Ontslaat van de vervolging en spreekt vrij zonder kosten, de als burgerlijk verantwoordelijk gedaagde Van Roosmalen Leonard Jozef;

Uitspraak doende over de eis van de Burgerlijke Partij:

Verklaart hem niet ontvankelijk ten opzichte van Van Roosmalen Leonard Jozef voornoemd;

Veroordeelt Van Roosmalen Leonard Fernand Cornelis aan de burgerlijke partij als schadevergoeding te betalen de som van zeven duizend tweehonderd vijftig frank (7250 fr.) met de gerechtelijke intresten en de kosten van de aanstelling;

Verklaart de eis ongegrond voor het overige.

NOOT: Het vonnis in hoger beroep van de Correctionele Rechtbank te Hasselt d.d. 26 januari 1957, waarbij bovenstaand vonnis bevestigd werd, is in dit nummer opgenomen.

BOEKBESPREKING

Mr J. P. A. François. — Grondlijnen van het Volkenrecht. — 2e druk. — N.V. Uitgevers-Mij Tjeenk Willink, Zwolle, 1957; 949 p.

Het grote Handboek over het Volkenrecht van Prof. François, in twee delen, kende in 1940-'50 een tweede druk. Het is voorzeker het beste handboek over het positieve volkenrecht en het zet de traditie voort van de grote internationalisten, die een glorie geweest zijn voor de Nederlandse rechtswetenschap.

Voor het universitair onderwijs was dit handboek enigszins te uitgebreid en in 1954 heeft Prof. François een meer beknopte uitgave van zijn werk doen verschijnen onder de titel « Grondlijnen van het Volkenrecht ». Dit boek, al telde het 900 bladzijden, was op voortreffelijke wijze geschikt voor de studenten der rechtsfaculteiten. In tegenstelling met het grote handboek geeft het geen verwijzingen naar nota's en bewijsplaatsen, doch aan het hoofd van elke titel is een beknopte literatuuropgave vermeld, die gelegenheid geeft tot meer diepgaande studie van bepaalde onderwerpen.

Deze grondlijnen hebben een reusachtig succes gekend en reeds drie jaar na de eerste druk is een nieuwe uitgave noodzakelijk geworden. Dit is werkelijk een uitzonderlijk fenomeen voor een zo lijvig boek over een zo speciaal onderwerp in een beperkt taalgebied.

Het boek van Prof. François heeft dan ook uitzonderlijk grote kwaliteiten. Het is gekenmerkt door zijn positieve geest, zijn uitgebreide informatie en zijn uiterst klare uiteenzetting.

Deze nieuwe uitgave heeft toegelaten de stof, die aan zoveel wisseling onderhevig is, bij te werken tot op deze dag.

Het is ten zeerste gewenst dat dit boek aan onze Vlaamse rechtsfaculteiten het standaardboek zou worden voor de cursus van Volkenrecht, daar men er in een andere taal geen beter en meer geschikt zou kunnen vinden.

Deze korte aankondiging laat niet toe tot een uitvoerige bespreking van het werk over te gaan. Wij zouden slechts één enkele opmerking durven maken, namelijk in verband met het gedeelte van het werk dat gewijd is aan het Handvest der Verenigde Naties. Het komt ons voor dat deze bespreking al te beknopt is, gezien het reusachtig belang dat de O.V.N. heeft in deze tijd en misschien ware het wel gewenst een meer uitgebreide bespreking er aan te wijden dan het tiental bladzijden die er aan voorbehouden zijn in het werk. Vooral lijkt ons deze behandeling te beknopt wanneer men nagaat welke uitgebreide uiteenzetting wordt gegeven van het oorlogsrecht.

Dit is enkel een opmerking betreffende de verhoudingen bij de indeling der reusachtige stof.

Het is stellig dat in België dit boek zal bestudeerd worden met dezelfde belangstelling als degene die het in Nederland kent.

René Victor.

Mr C. Asser's Handleiding tot de Beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. — Eerste deel. — Personenrecht. — Eerste stuk : Natuurlijke personen en familierecht. — 9^e druk, bewerkt door Mr J. WIARDA. — N.V. Uitgevers-Mij W. E. J. Tjeenk Willink, Zwolle, 1957, 1247 p.

Een methode zoals deze die gebruikt is geworden bij « Asser's Handleiding » is in ons land niet gekend en

zij is er nochtans een die de grootste voordelen biedt.

Het oude boek van Asser over het burgerlijk recht, waarvan de eerste aflevering reeds verscheen in 1878, is het voorwerp geweest van steeds nieuwe bewerkingen door de meest vooraanstaande Nederlandse juristen. De basistekst is aldus steeds verbeterd en aangepast geworden en op die wijze is de handleiding van Asser de grondslag gebleven van de wetenschappelijke studie van het burgerlijk recht in Nederland.

Er is thans van het eerste deel, gewijd aan het personenrecht, een nieuwe druk verschenen, bewerkt door Prof. J. Wiarda. Dit is de 9^e druk van het uitstekende boek.

De vorige uitgaven vanaf de 4^e tot en met de 8^e druk, waren bewerkt geworden door de grote Nederlandse jurist Prof. Paul Scholten en dit boek had een hoge reputatie verworven. Doch het familierecht is zeer beweeglijk en er werden talrijke wijzigingen aan toegebracht door recente wetten. Reeds was de bewerking van de 8^e druk geschied met de collaboratie van Mr G. J. Scholten en van Mr J. Wiarda.

De 9^e druk, die thans is verschenen, is volledig door Prof. Wiarda bijgewerkt en deze bewerking is van het allergrootste belang, daar de omvang van het werk ongeveer het dubbele is geworden van de vorige editie. Op vele vraagstukken is dieper ingegaan dan zulks het geval was in de vroegere drukken. De tegenwoordige uitgave is op de hoogte van de allerjongste evolutie van het burgerlijk recht in Nederland en de wet van 14 juni 1956, die de handelingsonbekwaamheid van de gehuwde vrouw heeft opgeheven, is er volledig in verwerkt. Ook aan het burgerlijk kinderrecht is heel wat meer aandacht besteed. Regelmatig wordt er ook verwezen naar het ontwerp Meijers voor een nieuw Nederlands burgerlijk wetboek.

Waar de betrekkingen met Nederland steeds nauwer worden tengevolge van de Benelux-akkoorden, is de kennis van het Nederlands burgerlijk recht stilaan meer en meer onmisbaar geworden in België. Er is voor de studie van dit recht geen betere gids denkbaar dan de Handleiding van Asser en de nieuwe bewerking van het eerste deel van het familierecht is zowel voor de praktijk als voor de wetenschappelijke studie van een volledigheid en helderheid waarover niet genoeg lof kan gesproken worden.

René Victor.

BALIELEVEN

CONFERENCE DU JEUNE BARREAU D'ANVERS

Samenstelling van het Bureau

Voorzitter : M. R. Posenaer; onder-voorzitter : M. A. Dinet; secretaris : Mr Wostyn-Van den Heuvel.

Het is Mr Jacques Dauwe die de openingsrede zal uitspreken. De plechtige openingszitting werd vastgesteld op zaterdag 26 oktober a.s.

MEDEDELINGEN

VERBOND VAN HET VLAAMS OVERHEIDSPERSONEEL

Radio-toespraak

Toespraak door doctor Juris Fernand Bové, algemeen voorzitter van het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel, gehouden ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de wet van 28 juni 1932 op het gebruik der talen in bestuurszaken, voor de micro van de Belgische Omroep — Vlaamse uitzendingen, op vrijdag 28 juni 1957, om 13 u. 15.

Dames en Heren,

Heden is het 25 jaar geleden dat de wet op het gebruik der talen in bestuurszaken afgekondigd werd.

Het Vlaamse personeel van de overheidsdiensten, zowel in de provincie als in de hoofdstad, herdenkt heden deze heuglijke verjaardag.

De wet van 28 juni 1932 op het gebruik der talen in bestuurszaken is de na lange strijd afgedwongen oorkonde, waarin het taalregime van onze twee cultuurgemeenschappen en van haar overheidspersoneel op uitdrukkelijke wijze neergeschreven werd.

De Vlaamse bevolking heet het aan de taalwet van 28 juni 1932 te danken dat ze door alle overheidsdiensten in het Vlaamse land kan en moet worden begrepen en te woord gestaan. Sinds 1932 moeten inderdaad alle beambten, welke aan de loketten of elders met het publiek in contact komen, Nederlandstalig zijn. Dit geldt voor de vier Vlaamse provincies, alsmede voor de arrondissementen Leuven en Brussel. Voor de Vlaamse bevolking van de Brusselse agglomeratie en van de tweetalige op de taalgrens liggende gemeenten geldt dezelfde stelregel.

De Vlaamse bevolking heeft ook aan de wet van 1932 te danken dat ze de zekerheid heeft dat alle ministeriële diensten en openbare rijksinstellingen die te Brussel gevestigd zijn, alle in het Nederlands gestelde brieven en bescheiden in deze taal moeten kunnen lezen, onderzoeken en beantwoorden. Want sinds 1932 zijn het Nederlandstalige ambtenaren en beambten die te Brussel alle uit het Vlaamse land komende brieven moeten behandelen.

Het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel maakt van deze gelegenheidstoespraak gebruik om erop te wijzen dat er geen enkele reden bestaat om vanuit het Vlaamse land met de openbare diensten, al dan niet te Brussel gevestigd, het Frans te gebruiken. De in het Frans ingeleide zaken worden niet vlugger of niet beter behandeld.

Inderdaad, ten dienste van de Vlaamse bevolking werft de administratie ééntalig Vlaams personeel aan, zowel in de plaatselijke diensten van het Vlaamse land als in de centrale administratie.

Wie in het Frans schrijft brengt de administratie en de Vlaamse overheidsagenten in een lastig parket: hoe kan men verlangen dat ééntalig Vlaams personeel op een Franse brief antwoorden zou? Als zulke brieven tot dusver behandeld worden, dan gebeurt dit meestal ingevolge ernstige inbreuken op de taalwet en ten nadele van het Vlaams personeel.

Het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel wil aan de inbreuken op de wet een eind zien maken en de taalbelangen van het Vlaams overheidspersoneel behartigen. Met volle krachten spant het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel zich in om te bekomen dat de taalwet eerlijk worde toegepast.

In haar grote beginselen is de taalwet goed: zij gaat uit van de vaststelling dat in het Vlaamse land het Nederlands de taal is van de bevolking.

Zo de Vlamingen in hun betrekkingen met de administratie zich gedroegen als de Walen, door, als deze laatsten, enkel en alleen hun eigen moedertaal te gebruiken, dan zouden vele taalmoeilijkheden in de administratie wegvallen.

Bij deze herdenking van het 25-jarig bestaan van de taalwet drukt het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel de wens uit dat binnen afzienbare tijd zal mogen gezegd worden: alle standen van de Vlaamse bevolking gebruiken overal en uitsluitend het Nederlands.

Wanneer dit waar zal zijn, dan is de taalkwestie in de administratie opgelost.

Ik dank U.

TIJDSCHRIFTEN

Algemeen Fiscaal Tijdschrift, n° 9, mei 1957:

J. G. Leysen: Geschiedenis der belastingen in onze gewesten.

Tijdschrift voor Gemeenterecht, 6° afl., juni 1957:

De stemming van 23 mei 1957.

Nederlands Juristenblad, afl. 26, 29 juni 1957:

Mr H. Meyers: Olie op de golven. — Mr C. J. Nierstrasz: Gesanctioneerde dienstweigering van een Tweede Kamercommissie. — Mr Benno Stokvis: Liederlijk gedrag als echtscheidingsgrond. — Mr L. Roeleveld: Artikel 1.18.2.9, lid 3, ontwerp Meijers. — Mr W. Nolen: Een koe met een vlekje

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, n° 4498, 29 juni 1957:

Mr A. R. Bloembergen: Onderhoudsuitkeringen en lijfrenten en het arrest van 12 oktober 1955 (III). — Mr J. J. Beyerman: Het oudste register van acten van admmissie van notarissen uit het archief van de Hof van Holland. — Mr A. G. Lubbers: Overzicht der Nederlandse rechtspraak, bewijs van verjaring (I).

Recueil Général de l'enregistrement et du notariat, juillet 1957:

Impôts sur les revenus. — Taxe professionnelle. — Rémunérations d'administrateur de société. — Mise en paiement par l'assemblée générale après le décès de l'administrateur. — Taxe exigible.

Recueil Dalloz de doctrine, de jurisprudence et de législation, 24° cahier, 22 juin 1957:

Paul Louis-Lucas: Recours pour excès de pouvoir et double degré de juridiction.

25° cahier, 29 juin 1957:

Robert Désiry: Tableau de la jurisprudence 1955-1956 en matière de loyers (locaux d'habitation professionnels).